

DC

W-03

481

MY LONG

ĐỒNG KHỞI?

BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ HUYỆN CẦU NGANG

1993

MỸ LONG ĐỒNG KHỞI

ĐC. 95
NGO L

MỸ LONG ĐỒNG KHỞI

W. 481
/05

LT:WH/93

NV 99/591

BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ HUYỆN CẦU NGANG

1993

LỜI NÓI ĐẦU

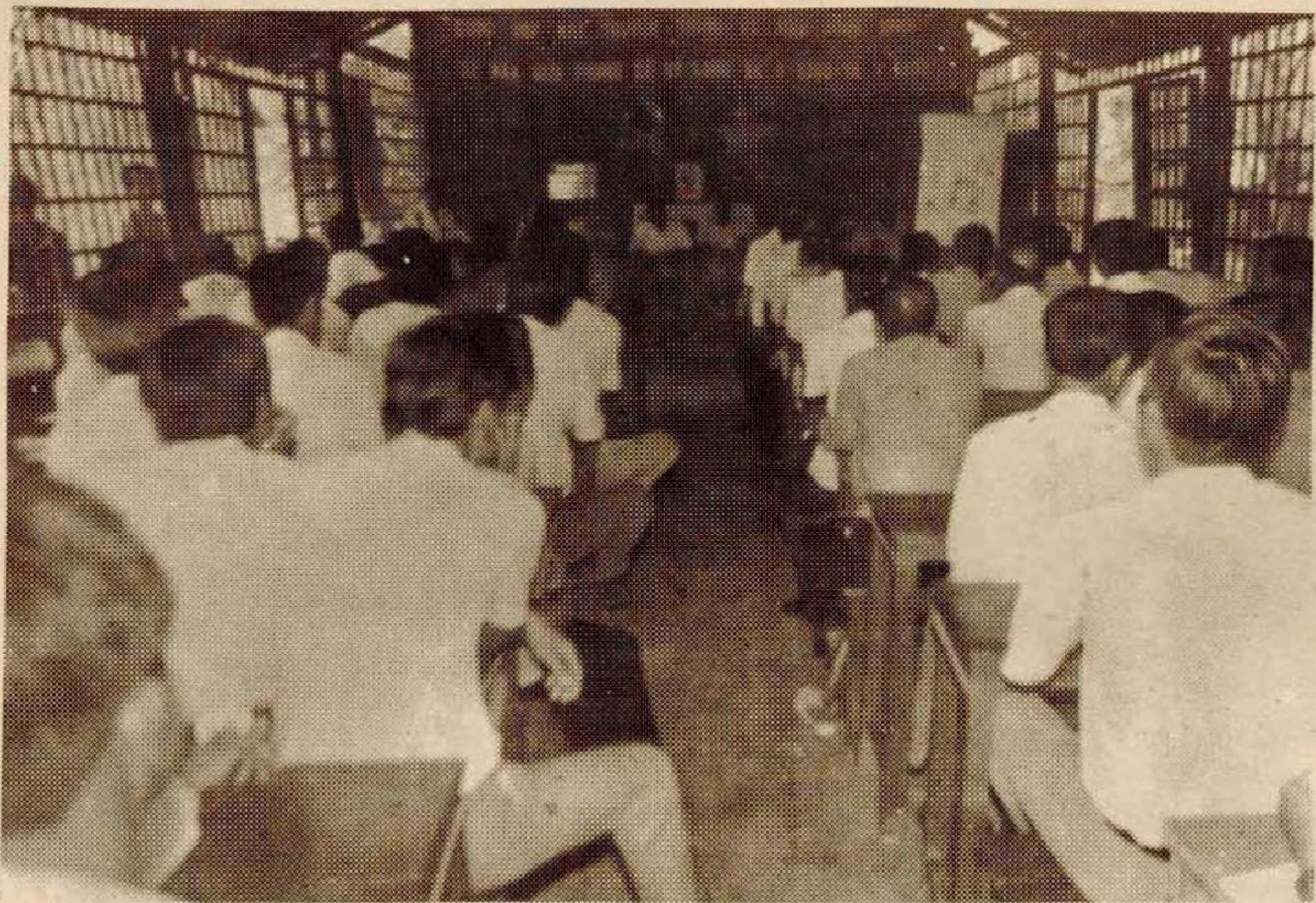
Qua 21 năm chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược, Mỹ Long là một trong hai xã của huyện Cầu Ngang được tặng danh hiệu “Anh hùng lực lượng vũ trang” do đã lập nhiều thành tích đặc biệt xuất sắc về chiến đấu và phục vụ chiến đấu, góp phần cùng toàn dân đưa sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn. Một trong những thành tích đó là phong trào Đồng khởi 14/9/1960.

Nhân kỷ niệm 32 năm ngày Đồng khởi Mỹ Long (14/9/1960 – 14/9/1992) Ban Thường vụ Huyện ủy huyện Cầu Ngang đã chỉ đạo cho Đảng ủy xã Mỹ Long tổ chức cuộc hội thảo về phong trào đồng khởi. Gần 10 bài tham luận, phát biểu của các đại biểu là những người đã trực tiếp tham gia và lãnh đạo Đồng khởi; là các cán bộ lãnh đạo của huyện, của xã hiện nay, được chúng tôi tập hợp trong quyển sách nhỏ này, với những sự kiện, những tư liệu đã làm sống lại diễn biến những ngày Đồng khởi, với khí thế sục sôi cách mạng của quần chúng, đã làm rõ ý nghĩa và những bài học kinh nghiệm.

Giới thiệu với các đồng chí đồng bào một sự kiện lịch sử của quê hương với mong muốn nâng cao lòng tự hào dân tộc, tình yêu quê hương, đất nước, nâng cao ý thức trách nhiệm của mỗi người trong cuộc sống và công tác hôm nay.

Những gì còn thiếu sót, chúng tôi rất mong sự góp ý phê bình của các đồng chí.

BAN BIÊN TẬP

Ảnh : Quang cảnh buổi họp mặt

Ảnh 2 : Đồng chí TRẦN NHỎ

LỜI PHÁT BIỂU KHAI MẠC CUỘC HỘI THẢO NHÂN KỶ NIỆM 32 NĂM NGÀY MỸ LONG ĐỒNG KHỞI

(14/9/1960 – 14/9/1992)

☆ TRẦN NHỎ

*Ủy viên Thường vụ huyện ủy Cầu Ngang,
Bí thư Đảng ủy xã Mỹ Long.*

Kính thưa:

- Các chú, các bác cách mạng lão thành.*
- Các đại biểu, các gia đình có mặt hôm nay.*

Trong những năm gần đây, nhất là sau sự tan rã của Đông Âu và Liên Xô, tình hình thế giới có những biến động sâu sắc, phức tạp và bất lợi cho phong trào cách mạng thế giới. Lực lượng so sánh có lợi cho chủ nghĩa đế quốc, chúng đang ra sức đẩy mạnh các hành động chống phá, nhằm xóa bỏ các nước Xã hội chủ nghĩa còn lại, mà Việt Nam là trọng điểm.

Đối với Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng,

từ sau Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI, cả nước, tiến hành công cuộc đổi mới toàn diện, trên nhiều lĩnh vực và thu được những kết quả ban đầu rất quan trọng. Tình hình kinh tế - xã hội có bước chuyển biến tích cực, chính trị được ổn định, đã từng bước tạo thế đi lên. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII, tiếp tục khẳng định con đường của chúng ta đi là đúng đắn. Tuy nhiên, tình hình kinh tế - xã hội vẫn chưa thoát khỏi khủng hoảng, sản xuất phát triển chậm, lạm phát còn ở mức cao, tiêu cực xã hội còn nhiều. Đời sống của một bộ phận nhân dân và những người mà nguồn thu nhập chính là lương và trợ cấp xã hội còn nhiều khó khăn, nội bộ và quần chúng nhân dân còn nhiều tâm trạng băn khoăn, lo lắng. Bên cạnh các thế lực phản động, đứng đầu là đế quốc Mỹ, đang thực hiện âm mưu "Diễn biến hòa bình" để chống phá cách mạng nước ta.

Trước tình hình đó, không phải mọi người đều tự giác nhận thức được tình hình, và khẳng định tính tất yếu của quy luật lịch sử. Nên trên lĩnh vực tư tưởng, ta thấy một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân lo lắng, thậm chí hoang mang, dao động nhất là con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của nước ta ra sao ? Có còn phù hợp không? Nếu phù hợp, thì từng bước đi như thế nào ?... Đó là những câu hỏi, những băn khoăn, trăn trở

của mỗi người. Đặc biệt, một số cán bộ đảng viên, trước tác động của tình hình và cơ chế thị trường đã tha hóa, chạy theo kinh tế đơn thuần, theo lối sống thực dụng, buông lơi lý tưởng, mất phương hướng, mất niềm tin, thậm chí làm đơn xin ra khỏi Đảng. Ngoài quần chúng, thì một bộ phận thờ ơ với thời cuộc, không muốn dính dáng đến chính trị. Những biểu hiện đó, chính là sự tê liệt ý chí, trước âm mưu thâm độc của kẻ thù.

Trước những biểu hiện tiêu cực đó, nhiệm vụ cấp bách đặt ra cho các cấp bộ đảng là phải làm tốt công tác giáo dục chính trị, lãnh đạo tư tưởng. Phải làm cho toàn thể đảng viên, nhân dân thấm nhuần các quan điểm, đường lối của Đảng, pháp luật Nhà nước, kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, tăng cường bồi dưỡng chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh; bảo vệ và phát huy truyền thống yêu nước, yêu dân tộc; nâng cao ý thức cảnh giác cách mạng, không mơ hồ về bản chất của chủ nghĩa đế quốc và các thế lực phản động chống chủ nghĩa xã hội. Phải làm tốt công tác giáo dục truyền thống, vì đây là một nội dung quan trọng. Nó làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, hiểu được lịch sử dân tộc, lịch sử Đảng. Từ đó, khơi dậy lòng tự hào dân tộc, tự hào về đất

nước, con người Việt Nam, tự hào về quê hương, xứ sở. Có lòng tự hào dân tộc trong sáng, cao đẹp thì mới biết ray rứt, trăn trở, lo âu chính đáng về tình hình đất nước hiện nay; có lòng tự hào đúng đắn, mới biết tôn trọng những thành quả cách mạng mà cha, ông ta đã giành được. Cũng từ lòng tự hào dân tộc, sẽ không rơi vào những thủ đoạn mua chuộc của kẻ thù, sẽ không rơi vào những quyến rũ vật chất, tiền tài, danh vọng tầm thường.

Giáo dục truyền thống nói chung rất quan trọng, việc giáo dục truyền thống địa phương lại càng quan trọng hơn và có ý nghĩa thiết thực. Vì, những sự kiện lịch sử, những con người, nó gắn bó trực tiếp với chúng ta. Đó là những tên làng, tên ấp của quê hương, đó là những người ông, người cha, người mẹ, anh chị thân thiết của chúng ta. Rất gần gũi, dịu hiền, nhưng cũng rất kiên cường, dũng cảm đấu tranh mặt giáp mặt với quân thù, không sợ hy sinh, gian khổ; có những người đã hiến một phần xương máu, hoặc phải vĩnh viễn ra đi, vì độc lập tự do của Tổ quốc.

Thưa các đồng chí, thưa bà con.

Mỹ Long là một xã có truyền thống cách mạng – là một trong hai xã có Chi bộ Đảng đầu tiên từ những năm 1930 của huyện Cầu Ngang. Trong suốt 45 năm đấu tranh cách mạng (1930 – 1975), biết bao sự kiện lịch sử, biết bao con người, biết bao chiến công anh hùng đã làm rạng rỡ trang sử đấu tranh của Đảng

bộ và quân dân xã Mỹ Long. Đặc biệt trong 21 năm kháng chiến chống Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai bán nước. Từ sáu năm đấu tranh chính trị, đến Đồng khởi 14/9/1960; phong trào diệt ác, phá kiềm, Tổng tiến công mùa Xuân 1968; Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, đã làm nên một Mỹ Long anh hùng...

“Chiến công, nối tiếp chiến công

Tô thêm truyền thống Mỹ Long anh hùng”

Nhìn lại những chiến công oanh liệt ấy, chúng ta không bao giờ quên được phong trào Đồng khởi 14/9/1960. Vì nó có tầm quan trọng đặc biệt, nó là một mốc son lịch sử, trong cuộc đấu tranh cách mạng của xã nhà, từ thế bảo tồn, giữ gìn lực lượng sang thế tấn công kẻ thù, tạo cơ sở vững chắc cho nhân dân Mỹ Long, cùng với nhân dân miền Nam, đánh thắng “Chiến tranh đặc biệt” của Mỹ, và tiến hành cuộc chiến tranh nhân dân chống chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ.

Đồng khởi 14/9/1960, còn là bức tranh tuyệt đẹp về tinh thần chiến đấu kiên cường, dũng cảm, sáng tạo, mưu trí của cán bộ, đảng viên và nhân dân Mỹ Long, trong cuộc đấu tranh giáp mặt với quân thù, nhằm giành và giữ chính quyền cách mạng, đánh bại mọi chiến lược, chiến tranh của Mỹ, ngay trên địa bàn xã.

Hôm nay, nhân kỷ niệm 32 năm ngày Đồng khởi 14/9/1960 tại xã Mỹ Long. Được sự góp ý của các đồng chí cách mạng lão thành – là những người trực tiếp tham gia và lãnh đạo Đồng khởi, được sự chỉ đạo của Ban thường vụ huyện ủy huyện Cầu Ngang, Đảng ủy xã Mỹ Long tổ chức cuộc hội thảo về phong trào Đồng khởi. Nhằm làm sống lại không khí sôi động, hào hùng của những ngày Đồng khởi năm nào. Đồng thời qua việc ôn lại những sự kiện trước, trong và sau Đồng khởi, chúng ta sẽ rút ra ý nghĩa lịch sử và những bài học kinh nghiệm có tính thực tiễn cho Đảng ủy, chính quyền và đoàn thể trong việc lãnh đạo và tổ chức thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

Phong trào Đồng khởi đã đi vào lịch sử và trải qua 32 năm. Nhưng những bài học của nó vẫn còn nóng bỏng và có giá trị thực tiễn cho chúng ta học tập và áp dụng trong thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược: Xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đó là bài học về tổ chức thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng tại địa phương; về công tác tổ chức và sử dụng lực lượng; Đó là bài học về công tác vận động quần chúng tham gia phong trào cách mạng v.v...

Cũng trong Hội thảo này, rất mong sự đóng góp nhiệt tình của các đại biểu để cho xã và ngành Văn

hóa Thông tin suy nghĩ nên xây dựng tượng đài, phù điêu hay bia tưởng niệm, nhằm thể hiện được tất cả những sự kiện hào hùng, những hành động dũng cảm, những con người bất khuất trong phong trào Đồng khởi. Và nên xây dựng ở với quy mô cỡ nào ? Ở đâu ? Để nó vừa mang tính giáo dục truyền thống, vừa mang tính chất là một công trình văn hóa, và là nơi vui chơi giải trí của nhân dân.

Thưa các đồng chí, thưa các đại biểu !

Cuộc Hội thảo hôm nay chúng ta vừa ôn lại truyền thống, vừa rút ra ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm. Vì chúng ta ý thức được rằng “Truyền thống thuộc về quá khứ, nó chỉ có ý nghĩa to lớn khi chúng ta biết phát huy truyền thống tốt đẹp vào nhiệm vụ hôm nay và tương lai, vì mục tiêu dân giàu nước mạnh”. Thế hệ của các chú, các anh đã làm nên lịch sử, năm tháng sẽ trôi qua, những con người năm xưa sẽ không còn, nhưng truyền thống hào hùng của Đồng khởi, hành động bất khuất kiên cường của thế hệ đi trước sẽ sống mãi với thời gian, sẽ sống mãi trong lòng cán bộ đảng viên và nhân dân Mỹ Long.

Tôi xin hứa với các chú, các anh, thế hệ hôm nay quyết xứng đáng với truyền thống quý báu đó.

Ảnh 3 : Đồng chí NGUYỄN TRƯỜNG THỌ
(NĂM RỒI)

DIỄN BIẾN ĐỒNG KHỞI 14/9/1960

☆ Đồng chí NGUYỄN TRƯỜNG THỌ.

Nguyên Bí thư Đảng bộ xã Mỹ Long.

Nguyên Ủy viên thường vụ Tỉnh ủy

Đại tá, đã nghỉ hưu

- Thưa anh Mười Dài (Nguyên Bí thư Tỉnh ủy Trà Vinh năm 1960).

- Thưa Đoàn chủ tịch.

- Thưa các đồng chí cấp Ủy Tỉnh, Huyện, Xã, cán bộ ban ngành cùng tất cả anh chị dự họp mặt.

Trong cuộc họp mặt kỷ niệm ngày Đồng khởi 14/9/1960 - 14/9/1992 hôm nay. Tôi rất phấn khởi và cảm động được gặp lại một số đồng chí, cô bác, anh chị, những người mẹ, người vợ liệt sĩ cùng chiến đấu trong những năm đầy gian khổ ác liệt, và cũng là những đồng nghiệp cùng đứng trong đội ngũ nhất tề nổi dậy, quyết sống chết để giành thắng lợi, giải phóng Mỹ Long trong những ngày Đồng khởi 14/9/1960, mà hôm nay chúng ta hội tụ về đây để kỷ niệm. Tôi xin trân trọng chào mừng tất cả.

Nhưng, tôi cũng rất bùi ngùi, tưởng nhớ trong ngày hội truyền thống có ý nghĩa lịch sử này, cũng

LS: W44/99.

mất đi nhiều đồng chí, các anh chị, những người đã cống hiến công lao xương máu, giành thắng lợi lịch sử trong cuộc Đồng khởi, cũng như quá trình hy sinh, đóng góp những năm tháng dài cho cuộc kháng chiến oanh liệt, đến ngày độc lập quang vinh, góp phần xây dựng nên truyền thống vẻ vang muôn đời, cho quê hương Mỹ Long anh hùng hôm nay.

Tôi được về đây công tác, trong thời gian những năm 1956 – 1960 – một thời kỳ gay gắt, gian nan nhất, nhưng tôi cũng rất vinh hạnh, được nhận trách nhiệm cùng Đảng bộ và nhân dân thực hiện sự kiện lịch sử, cuộc mở đầu Đồng khởi, giành chánh quyền thắng lợi, cách đây 32 năm về trước, cũng tại nơi vị trí này.

Theo yêu cầu cuộc họp. Tôi xin được phép trình bày một số ý kiến có tính tường thuật khái quát về quá trình hình thành và diễn biến kết quả ngày lịch sử này, để các anh trao đổi. Tất nhiên, không thể nào phản ánh đầy đủ nổi, vì thời gian trôi qua, nay đã lâu rồi, có gì sai sót xin anh chị thông cảm, bổ sung đóng góp.

Thưa các anh chị !

Không phải ngẫu nhiên, lúc bấy giờ mà Mỹ Long tự mình làm nên cuộc Đồng khởi thắng lợi, mang ý nghĩa lịch sử lớn lao được.

Chúng ta hồi tưởng quá khứ lịch sử Mỹ Long,

là nơi đã có truyền thống cách mạng qua các thời kỳ trước Cách mạng tháng 8/1945. Trong cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ Long là nơi có phong trào nhân dân du kích chiến tranh mạnh, phong trào địch vận lấy đồn bót. Cũng là nơi diễn ra nhiều trận chiến đấu thắng lợi rất xuất sắc. Nên sau Hiệp định Giơnevơ, kẻ thù đặc biệt chú ý đối phó, quyết đánh hạ phong trào Mỹ Long. Ngay từ đầu chúng tập trung tay sai ác ôn, từ các nơi khác đến: Như tên Quản Hiến (Vĩnh Kim), Xá Quên, tên Đội Nhiều, Cai tổng Chánh .v.v... Huy động lực lượng tề lính tình báo, binh định, công dân vụ ra sức đánh phá và thiết lập sự kềm kẹp, đi đôi lập các tổ chức chính trị phản động Thanh niên cộng hòa, PN liên tới, Đảng cần lao nhân vị và bắt ép dân vào Đạo Thiên chúa giáo ... Hỗ trợ, cấu kết với bọn địa chủ ngóc đầu dậy, đi đàn áp nông dân, thu tô, xáo canh, giựt đất.

Nhất là khi Mỹ hất chân Pháp, lập tay sai mới NGÔ ĐÌNH DIỆM, chúng phản bội Hiệp định Giơnevơ, không thực hiện Hiệp thương tổng tuyển cử, phản động phát xít ra mặt, chúng đặt cộng sản ra ngoài vòng pháp luật để tăng cường khủng bố tàn sát những người kháng chiến cũ, cố đập tan cơ sở, hòng tách dân ra khỏi Đảng, đàn áp ác liệt

nhân dân bằng nhiều thủ đoạn quỷ quyết gian ác, cầm bằng đen, gây chia rẽ nội bộ nhân dân với gia đình cách mạng. Đàn áp dã man vợ con, cha mẹ người kháng chiến, ép buộc ly khai chồng, vợ mà tập trung cao thời kỳ có luật 10/59. Đặc biệt, tập trung mở chiến dịch diệt cộng, tập trung cao độ tề lính, tình báo đủ loại đến cả thàng trời trên giồng, dưới rừng, quyết làm nhục ý chí nhân dân, quét sạch Việt cộng ...

Sau Hiệp định, Mỹ Long là một Đảng bộ mạnh, có trên khoảng 80 đồng chí, có đội ngũ tổ chức quần chúng đông đảo. Nhưng trước sự đánh phá tàn bạo, ác liệt của kẻ thù, Đảng bộ Mỹ Long có tạm thời bị tổn thất, một số đồng chí cốt cán bị bắt, một số đảng viên, cán bộ có tên tuổi, bị buộc đi lánh nơi khác, chỉ còn khoảng dưới 50 đ/c. Nhưng cũng có một số hạn chế hoạt động cơ sở quần chúng từng nơi, từng lúc có bị sa sút hoạt động, chúng cũng đã thiết lập được bộ máy kèm kẹp ở các ấp. Tình hình Mỹ Long lúc bấy giờ, tuy có duy trì giữ vững nhưng cũng đã gặp vô cùng khó khăn và đứng trước thử thách gay gắt. Nhưng nhân dân, Đảng bộ Mỹ Long, vốn có truyền thống cách mạng, được hun đúc qua các thời kỳ, dù bị đàn áp khốc liệt, nhưng không khuất phục địch. Đảng viên, cán bộ hòa mình gắn bó với quần chúng, được quần chúng bao bọc nuôi dưỡng. Đảng bộ Mỹ Long vẫn

tìm cách lãnh đạo nhân dân không ngừng đấu tranh cho quyền lợi bức thiết của quần chúng, bằng lý lẽ chính đáng, mang tính chất đạo lý và cách mạng, buộc kẻ thù có những cuộc cũng phải chịu thua nhượng bộ, nhưng cũng có cuộc, bị đàn áp rất ác liệt đổ máu như cuộc đấu tranh đòi quan hệ hai miền, đòi hiệp thương tổng tuyển cử, có cuộc quần chúng bị đàn áp bắt gom đưa đi qua xã Tập Ngãi đào đất, có cuộc đánh đập, vẽ khẩu hiệu trên áo chị em, lột cả áo bỏ tại chỗ ... Đấu tranh liên tục, từ bảo vệ quyền lợi bức thiết, bảo vệ cán bộ, chống khủng bố, chống tố cộng, diệt cộng ... đến đòi quan hệ hai miền Hiệp Thương Tổng tuyển cử, dẫn đến dùng bạo lực nổi dậy chém tên Quản Hiến ác ôn ban ngày giữa chợ Bến Đáy, vào năm 1957. Tình hình càng gay gắt, địch càng ra sức trấn áp, nhưng Đảng bộ Mỹ Long vẫn còn tồn tại chỉ đạo quần chúng khắc phục khó khăn duy trì giữ vững.

Từ khi có Nghị quyết 15 Trung ương và chủ trương Tỉnh ủy – Đảng bộ chúng ta, vận dụng đấu tranh chính trị, chống khủng bố kèm kẹp địch, với diệt ác phá kềm như diệt một số tên tề, điệp ở ấp Bến Kinh – Mỹ Thập. Vũ trang tuyên truyền tranh thủ và cảnh cáo một số tên ngóc đầu dậy, từng bước đưa được phong trào cách mạng quần

chúng trong xã lên một bước. Đi đôi tăng cường giáo dục, học tập tích cực củng cố phát triển Đảng, Đoàn, xây dựng tổ chức đoàn thể, Nông dân, Thanh niên, Phụ nữ, và bắt đầu tổ chức dân quân tự vệ bí mật, tiến lên làm chủ xóm ấp. Tạo được sự chuyển biến mới vào cuối năm 1959, đầu năm 1960 tiến đến Đồng khởi.

Trong chiều hướng bất lợi cho địch, chúng cũng hết sức chú ý đối phó, ngoài chiến dịch diệt cộng nói trên, chúng còn cho lực lượng chủ lực, bảo an, thường xuyên càn quét, để tác động, kìm hãm phong trào của ta. Bọn nguy quyền Cầu Ngang, điều tên Đội Nhiều tình báo và tên cai Tổng Chánh ra Mỹ Long để làm cốt ổn định, tăng cường và đối phó.

Trước thời gian Đồng khởi, theo sự chỉ đạo của Thường vụ Tỉnh ủy và Huyện ủy Cầu Ngang, Mỹ Long có tiến hành từng bước, chuẩn bị lực lượng.

1/- Lập ban chỉ huy xã đội, do đồng chí Hai Tích - xã đội trưởng, Đ/c Ba Cực - xã đội phó, tôi làm chánh trị viên (Năm Ròm).

2/- Tổ chức tiểu đội du kích xã, khoảng 7, 8 đ/c. Trong đó có đ/c Cống, đ/c Liền, đ/c ... bước đầu trang bị được 02 súng, Hai Tích lấy của địch thêm 01 và sau trên tăng cường cho 02. Tất cả là 05 súng, đưa xuống rừng huấn luyện.

3/- Đồng khởi, xây dựng lực lượng dân quân tự

vệ bí mật các ấp, mỗi ấp 01 b, hình thành từ a đến b, để làm nồng cốt xung kích cho lực lượng chính trị.

4/ Tăng cường phát triển tổ chức đoàn thể: thanh niên, nông dân, phụ nữ, hội mẹ ...

5/- Đưa cán bộ, đảng viên bất hợp pháp bám ấp để hoạt động, giáo dục, học tập và tổ chức nắm chặt lực lượng, việc chuẩn bị của ta hình thành một bước cơ bản.

Thưa các đồng chí !

Khoảng cuối tháng 08 đầu tháng 09 năm 1960, tại khu rừng Long Toàn, trong cuộc họp Thường vụ Tỉnh ủy Trà Vinh, do đ/c TRẦN VĂN LONG (tức là Mười Dài) – Bí thư Tỉnh ủy bấy giờ – giao trách nhiệm cho Đảng bộ, nhân dân Mỹ Long “*Tự lực bằng bạo lực quần chúng, kết hợp vũ trang binh vận giành cho được chính quyền xã, giải phóng Mỹ Long*”.

Bản thân tôi nhận nhiệm vụ bấy giờ rất phấn khởi, nhưng cũng rất lo lắng, vì nhiệm vụ rất nặng nề. Nhưng tôi vẫn tin tưởng làm được, tôi về báo cáo lại quyết tâm đó với cấp ủy có đ/c Tư Giò (Tư Toàn) cán bộ thanh vận tỉnh đến công tác Mỹ Long được các đ/c nhất trí quyết tâm cao, được đ/c Tư

Toàn tích cực tiếp sức và từng bước phổ biến từng phần quyết tâm cho cán bộ, đảng viên, động viên quyết tâm, cùng nhau bắt tay ráo riết chuẩn bị.

- Sau khi được đ/c Năm Vắn - Phó Bí thư Tỉnh ủy kiểm tra và chỉ đạo tiếp, chúng tôi tích cực tăng cường chuẩn bị thêm.

- Cho bổ sung đ/c Tư Chiến làm xã đội phó, tích cực rèn luyện A du kích.

- Rút đ/c Út Văn ở Hạnh Mỹ về văn phòng ở rừng lo viết truyền đơn, biểu ngữ.

- Kêu thợ thiếc xuống rừng hàn loa.

- Trên các ấp, phân công chi ủy viên và cán bộ phụ trách, rà soát củng cố tổ chức đoàn thể, hình thành đoàn, toán. Bố trí đoàn viên, thanh niên, làm cốt cán. Bố trí lực lượng dân quân tự vệ, bảo vệ và xung kích cho từng đoàn, từng cánh.

- Tổ chức 1 b dân quân xung kích do xã đội nắm, để cơ động bổ sung cho du kích và dự bị làm lực lượng xung kích tiến công, cho tự rèn dao găm, phương tiện trang bị chiến đấu.

- Từng ấp chuẩn bị trống mõ, băng cờ, khẩu hiệu và phân công người cầm băng, cờ, đánh trống, hô khẩu hiệu ...

Sau khi kiểm tra lần cuối, tiến hành triển khai bổ sung phương án tiến công và phổ biến ngày N, giờ G mệnh lệnh khởi nghĩa.

1/- Thành lập ban chỉ đạo gồm:

- Trưởng ban: Bí thư (Năm Ròm).
- Phó ban: Đ/c Tư Toàn – phụ trách chính trị-binh vận (và đặc biệt phụ trách loa).
- Đ/c Hai Tích phụ trách quân sự tác chiến phá hoại, các đ/c cấp ủy đều có chân trong ban chỉ đạo, phụ trách chỉ đạo các cánh lực lượng chính trị tấn công.

2/- Bố trí lực lượng biểu tình thị uy và hướng tiến công như sau:

– Lực lượng cánh 1: Gồm lực lượng các ấp 5, 4, 1 Mỹ Thập. Hành trình theo lộ tiến thẳng ra Bến Đáy chợ, do đ/c Ba Bông, Sáu Đấu, Năm Trào, Mười Mạnh chỉ huy.

– Cánh 2: Gồm Bến Kinh, Bến Cát, Hạnh Mỹ tiến từ Bến Cát tiến vào chợ Bến Đáy do đ/c Tư Phong, Tám Mạng cùng một số cán bộ chỉ huy.

– Cánh 3: Ấp 3, ấp Nhì, Bến Đáy. Trong kéo từ Bến Đáy, trong giáp lộ tiến ra sau đồn do Út Mẻ, Tư Bê, Tám Cách, Chín Cẩm chỉ huy (xem sơ đồ).

3/- Bố trí phương án tiến công quân sự.

– Bố trí du kích và dân quân xung kích chia 02

hướng bao vây tập trung chủ yếu phía trước của bót và chợ: 01 điểm bố trí phía Tây Nam sau công sở (xem sơ đồ) đồng thời chuẩn bị phương án đánh chặn viện.

– Bố trí điểm và lực lượng phá hoại (do xã đội chỉ huy) giao đ/c Hai Tích, Ba Cực, Tư Chiến (BCS XD) trực tiếp chỉ huy.

4/– Mũi binh vận:

Trước mắt giao đ/c Hai Tích chịu trách nhiệm, đi gom gia đình binh sĩ, chủ yếu gia đình có chồng con làm lính trong đồn, trong đêm về và phối hợp Tư Toàn giáo dục, chỉ đạo tiến công. Giao đ/c Tư Toàn đặc biệt chịu trách nhiệm phát loa, lấy trường học làm vị trí phát loa vào đồn.

5/– Vị trí chỉ huy chung đêm N giờ G, nhà chị Ba Thơi, vị trí tiếp sau khu vực Thắt Cao Đài Bến Dáy.

6/– Phương án và yêu cầu đêm N giờ G.

– Đối với các lực lượng biểu tình, đêm N đúng giờ G tất cả đều tập trung về trung tâm, điểm ngã ba máy chà, để dự họp mít tinh, đ/c Sáu Hình và Năm Ròm chịu trách nhiệm phát động.

– Các lực lượng quân sự: Tiến hành tiếp cận công sự, bao vây xiết chặt, tìm cách làm sát thương địch ngay từ đầu, không để địch lọt ra phản kích. Cho phá hoại để cản viện.

– Binh vận: Gom cho được gia đình binh sĩ về trong đêm, để giáo dục và có kế hoạch để ngày 14/9, đưa vào trong đồn: tiến công địch sau khi tiến hành bao vây và mít tinh xong bắt đầu cho phát loa tiến công binh vận.

Sau khi phổ biến kế hoạch xong, hết, mỗi đ/c theo kế hoạch tiến hành đêm N. Tôi và anh Năm Vận cùng lên điểm chỉ đạo tại nhà chị Ba Thơi.

DIỄN BIẾN ĐÊM 13 – 09 – 1960

Đến khoảng 1 – 2 giờ đêm, lực lượng biểu tình thị uy từ các ấp trong xã ồ ạt kéo về, đồng thời với tiếng trống mõ, tiếng hô khẩu hiệu vang dội từ từ tập trung lại tại vị trí điểm máy chà ở ngã ba ấp I, để dự mítting.

Sau những giây phút rộn rịp, 3 hồi trống vang lên vừa dứt, tiếng loa gọi mítting bắt đầu cả rừng người im lặng, trang nghiêm lắng nghe.

Đ/c Nguyễn Duy Hình người cao tuổi Đảng nhất trong chi bộ đứng lên nói ý nghĩa và tuyên bố khai mạc cuộc mítting.

Thay mặt Đảng bộ tôi đọc lời hiệu triệu kêu gọi toàn quân dân nhất tề đứng lên nổi dậy khởi nghĩa giải phóng Mỹ Long (Nội dung có văn bản kèm theo), giành chánh quyền về tay nhân dân, kêu gọi

đảng viên cán bộ và quần chúng hưởng ứng.

Trong không khí trang nghiêm, im lặng, lại bùng lên sinh khí nhộn nhịp, hàng ngàn cánh tay chọc thẳng lên trời với sắc mặt đầy nhiệt huyết; vang dội lên tiếng thét hưởng ứng. Đồng ý, quyết tâm, quyết tâm ... vang động cả một không gian. Cuộc mítting kết thúc, tiếng trống mõ cũng vang lên, các lực lượng theo kế hoạch, đâu trở về đấy để chuẩn bị cho ngày mai xung trận ...

Cũng trong giờ G đó, bộ phận du kích cũng đã tiếp cận đồn và đào công sự chiến đấu, bố trí lực lượng xong theo kế hoạch, và sau đó bắt đầu nổ súng, bao vây chặt công sở địch.

Bộ phận đi gom gia đình binh sĩ ở ấp Bào Sen, Sóc Hoang, xã Mỹ Hòa, cũng đã hoàn thành dẫn về vị trí ấn định. Khoảng 3 giờ đêm bắt đầu phát loa kêu gọi.

Đêm ấy, bọn địch trong công sở nghe tiếng trống mõ, loa và hô khẩu hiệu, chúng bị bất thần hốt hoảng, run sợ, nhưng cũng không kêu cứu được, cả đồn thức phòng thủ không dám ló ra ngoài.

DIỄN BIẾN NGÀY 14 - 09 - 1960

Sáng ngày 14/9, du kích, dân quân tự vệ tiếp tục bao vây xạ kích và tiếp tục phát loa. Địch lúc đầu hốt hoảng bắn ra loạn xạ, các đ/c mũi binh vận tiếp tục giáo dục gia đình binh sĩ, nhưng cũng

không đưa vào được.

Theo kế hoạch khoảng 2 giờ chiều quân chúng từ các ấp, các hướng ấp 5, ấp 4, ấp 1, Mỹ Thập đổ lên lộ máy chà ra lộ Bến Đáy ấp Hạnh Mỹ – Bến Kinh – Bến Cát, từ hướng Bến Cát kéo xuống chợ Bến Đáy, các ấp 3, Nhì, Bến Đáy trong kéo cản đến phía sau công sở giáp đường lộ ra chợ Bến Đáy. Mỗi cánh, lực lượng như dòng thác ngày càng tràn tới hô vang khẩu hiệu: “Đả đảo Mỹ Diệm”, “Yêu cầu Hiệp thương tổng tuyển cử”, “Hãy giao chính quyền cho nhân dân” ... bên kia trường học cũng vang lên tiếng loa vang vọng vào đồn ... tiếng trống mõ, hòa lẫn tiếng hô khẩu hiệu ngày càng tới gần chợ và gần công sở.

Theo kế hoạch, ngày đầu chỉ đạo của ta là dùng sức mạnh quân chúng thị uy, kết hợp bao vây sát thương địch, đưa gia đình binh sĩ vào tác động, áp đảo để buộc chúng đầu hàng, chớ chưa phải quyết định cho quân chúng tràn vào đồn quyết tử ngay với địch. Nhưng ta cũng không lường được ý chí quyết tâm cao độ của quân chúng. Lúc bấy giờ, không thể nào ngăn nổi bước tiến của các lực lượng đồn tới. Ngay lúc đó, tôi khẩn cấp gọi một số đ/c trong ban chỉ đạo gần đó trao đổi, nhứt trí để cho quân chúng vào khu vực chợ, thực tế thì lực lượng

đã vượt trước rồi. Ý định họ xông thẳng vào đồn, để buộc giặc phải đầu hàng; lúc đó phía sau đồn cũng có một số dân quân tự vệ xung kích đã lọt qua 2 vòng rào ém trong đó rồi.

Lúc bấy giờ, để chỉ đạo vừa kèm chế lực lượng theo ý định tôi lòn trong đoàn biểu tình, lọt qua ngang chợ trước cửa bót phía bên đ/c Ba Cực, khoát tay kêu lực lượng dừng lại, nhưng lực lượng trong đó có của ấp Mỹ Thập, ấp 4, ấp 1, Bến Đáy đã tràn tới ló ra khoảng trống trước khu chợ và cửa gần công sở. Quần chúng kêu vang "Hãy trao trả chính quyền cho nhân dân". Tên Đội Nhiều thấy lực lượng quần chúng làm dữ, nó xoa dịu, nó nói, nó không có quyền giao phải do trên. Có gì nói để nó báo trên giải quyết. Tôi thấy vậy đứng thẳng ra kêu nó hãy ra gặp chúng tôi để bàn giao chính quyền cho nhân dân, quần chúng thấy vậy hô vang: "Hãy giao chính quyền ngay", "Hãy giao ngay", và lực lượng này càng tới gần.

Bọn địch, vừa hốt hoảng vừa hết sức ngoan cố. Chúng ra lệnh cho lính bắn xả vào quần chúng, chính tên cai Tổng Chánh giựt súng lính bắn xả vào quần chúng. Tên Đội Nhiều rút nhíp lựu đạn quăng xả vào trước đoàn biểu tình, có tên lính lấy tromblon bắn ngay vào chỗ tôi đứng nhưng may là nó không nổ.

Lúc bấy giờ, cánh lực lượng này bị thương vong

nhiều, không thể tiến lên được nữa. Nhân lúc đó, tôi cho lùi lại trong dãy phố, cho các cánh khác dừng lại, gặp các đồng chí chỉ huy các cánh trao đổi, cho tạm thời rút lui về để giải quyết chiến thương, tử thương và ổn định củng cố tổ chức, sẽ tiếp tục tiến công tiếp. Trong đêm này ta hy sinh 3, trong đó có chị Chín Phẩm, anh Tư Pháo và Ba Nhiên, bị thương 14 anh chị khác.

Trong đêm ấy, họp ban chỉ đạo có đ/c Năm Vận dự để đánh giá và rút kinh nghiệm chỉ đạo tới.

Chúng tôi đều nhất trí, địch tuy hoang mang dữ, nhưng vì bất thành linh nổ ra, nó chưa hiểu ra sao, còn hy vọng cầu viện, hy vọng đàn áp, ta sẽ không dám làm nữa. Bọn binh sĩ hoang mang hơn nhưng bị bọn chỉ huy ngoan cố kèm chế, ta chưa làm sát thương đáng kể, gia đình binh sĩ chưa đưa vào kịp, khẩu hiệu đòi tiêu diệt, đòi đầu hàng lúc đầu chưa thích hợp, cần vận dụng linh hoạt hơn. Địch hy vọng chờ cứu viện, giải tỏa nhưng chắc chắn trong thế chung, địch không thể cứu viện kịp. Tuy đàn áp đổ máu, nhưng chúng lại rất sợ trả thù, sợ bị ta diệt, nếu ta tiếp tục tiến công, nhất định chúng sẽ đầu hàng hoặc tìm cách mở đường máu chạy.

Ta tuy bị hy sinh, nhưng lòng căm thù càng

cao hơn, sẽ hành động quyết liệt, sống chết với địch. Không lùi bước (vì ngay đêm đầu có nhiều người đòi càn vào công sở để bắt thầy địch ...).

Từ thống nhất nhận định đó, chỉ đạo tới.

– Đêm nay, tiếp tục tìm mọi cách đánh địch, gây sát thương cho bằng được và không để cho chúng chạy thoát.

Tiếp tục cho lực lượng phá hoại, làm chướng ngại vật, chuẩn bị bộ phận lực lượng chính trị, để đấu tranh chống càn, chủ động từ xa.

Tiếp tục cho phát loa, sửa lại thay vì kêu đầu hàng, là kêu trở về cùng nhân dân, giáo dục và điều cho được gia đình binh sĩ, vào đồn để tiến công, tác động, phân hóa, quyết lôi con em họ về cho được.

Nắm chắc tình hình diễn biến linh hoạt, chỉ đạo kịp thời. Trước mắt, đ/c Năm Ròm về thăm động viên số hy sinh và bị thương, giao đ/c Tư Toàn, Hai Tích cùng các đồng chí trong ban chỉ đạo, tiếp tục chỉ đạo ngày mai sáng tiếp tục tiến công, chủ yếu binh vận.

Mỗi ấp, buổi sáng đưa lực lượng, do 1 đ/c cấp ủy dẫn đến vị trí quy định là ấp 4 để làm lễ truy điệu và phát động căm thù. Chiều kéo lên công sở tấn công tiếp, các đ/c trực chỉ đạo tại chỗ có diễn biến gì báo cáo ngay. Chuẩn bị lực lượng, phương

tiện thêm cho ngày mai. Họp xong, các đ/c tung về theo kế hoạch thực hiện ngay trong đêm.

DIỄN BIẾN NGÀY 15 - 09 - 1960.

Trong đêm, địch tăng cường phòng thủ chúng treo đèn măng xông sáng chung quanh bót.

Bộ phận du kích cùng các đ/c chỉ đạo cho bắn đèn. Phát đầu đ/c Ba Động bắn không trúng, đ/c Sáu Dứt lấy súng bắn tiếp làm bể văng tung 01 cái. Lúc đó đ/c Tư Chiến (xã đội phó) bò vào ném 01 quả lựu đạn (lựu đạn nổ nhưng không sát thương) du kích bắn tĩa vào bót, tiếp tục phát loa kêu gọi.

Trong đêm, bị ta tấn công địch rất hoang mang, phần không ra cầu viện được.

Buổi sáng, ta tiếp tục giáo dục gia đình binh sĩ, lúc đầu họ rất băn khoăn sợ bị bọn chỉ huy khủng bố chồng, con em họ. Nhưng được ta giáo dục kỹ, họ sợ ta tấn công chồng, con em họ bị chết, nên họ đồng ý vào bót. Lúc bấy giờ các đ/c cũng nảy sinh sáng kiến dùng thủ đoạn tác động gia đình binh sĩ bằng cách một lúc cho cán bộ ăn mặc chỉnh tề lại báo cáo với chỉ huy, (Có mặt gia đình binh sĩ) đơn vị C1 về đồn chờ lệnh, một lúc đ/c khác đến báo cáo, đơn vị hỏa lực đã đến vị trí chờ lệnh ...

Gia đình binh sĩ bây giờ hết sức sợ sệt, họ xúm vào để kêu con, em ra, ta tổ chức đưa họ vào, dùng loa kêu cho chúng hay để chúng không bản cản trở.

Khi gia đình binh sĩ ra báo lại, ta biết được trong ngày qua nó bị thương 1 lính còn viên đạn trong đùi nó, không băng bó được, tên này đang than khóc, rên la còn bọn binh sĩ thì hoang mang, phân hóa, đòi tìm cách chạy hay đầu hàng, bọn Cai Tổng Chánh, Đội Nhiều thì hoang mang cao độ, nhưng rất ngoan cố, kiềm chế giữ không cho lính chạy và đầu hàng, ý đợi chờ cứu viện – Ta còn nắm tin, Đội Nhiều còn lén gửi 01 đứa con trốn ra ngoài.

Các đ/c xin ý kiến cho tên lính bị thương ra băng bó, mục đích nắm tình hình để tiến công. Chúng tôi đồng ý cho gia đình binh sĩ vào kêu ra. Lúc ra ta cho nghi binh đi theo hướng có lực lượng vũ trang công sự bao vây để không lộ lực lượng. Khi ta mở lấy viên đạn ra, băng bó tiếp tục giáo dục đưa trở về đồn.

Tình hình diễn biến thuận lợi, các đ/c chỉ đạo trực đó chạy về xin ý kiến cho tiếp tục tiến công, đưa và tăng cường lực lượng ngay. Quyết định lấy cho băng được, không duy trì, sợ địch cứu viện. Anh Năm Vận và tôi nhất trí. Tôi nhanh chóng trở lên vị trí, để tiếp tục trực tiếp chỉ đạo.

Thời giờ này, ta tập trung vừa tấn công bằng gia đình binh sĩ vừa phát loa kêu gọi liên tục. Trong phát loa đ/c Tư Toàn rút kinh nghiệm, và nắm chắc diễn biến tâm trạng binh sĩ, những tên chỉ huy, nên lời lẽ vừa kiên quyết vừa thuyết phục, đánh thẳng vào chỗ yếu của chúng như: Động viên tình cảm gia đình, chỉ gia đình đang chờ đón ở ngoài, động viên giai cấp, kêu trừng trị tên chỉ huy ác ôn, kìm kẹp, không tuân lệnh bọn chỉ huy nữa. Lúc này bọn Cai Tổng Chánh, Đội Nhiều mắt vĩa, vừa sợ lực lượng ta vừa sợ lính họ phản chiến.

Hợp đồng bên ngoài, đ/c Hai Tích - Ba Cực giả lực lượng lớn về đến, như mượn cây carbino và khẩu kol 12 ly của anh Năm Vận - đ/c Ba Cực đeo, một dân quân tự vệ khác ăn-ta-ni, mang cacbine theo bảo vệ đi qua, lại trước khu chợ để cho chúng trong công sở quan sát thấy phía sau công sở gần dãy động, xa xa có lực lượng nghi trang, lấy cây làm súng lớn khuôn vác tới lui để tác động.

Lúc bấy giờ các đoàn, các hướng, lực lượng biểu tình dồn dập, kéo áp tới càng đông hơn gấp hai ngày trước (trên 3.000), cùng tiếng loa phát vang, khẩu hiệu mồm, trống rền trời 4 phía.

Trong giờ phút chín mùi có tính quyết định, tôi cho tập trung đội xung kích lại, động viên huấn

thì, sẵn sàng càn vào chiếm đồn, diệt địch.

Anh Hai Tích chỉ đạo đồn hết gia đình binh sĩ đi trước, lồng theo lực lượng xung kích và cả lực lượng chính trị cho các cánh lực lượng nhanh chóng áp sát. Tôi cũng lòn theo lực lượng gia đình binh sĩ, đến gần cạnh rào bót trên độ cao nhìn thấy, lính trong đồn xông xáo bỏ súng, có tên chạy tới, tên chạy lui, lo thu xếp, có tên vác valy. Tên Cai Tổng Chánh và Đội Nhiều thì đứng trước cản công sự trong đồn, chết trân không còn đối phó gì được. Tôi khẳng định, chúng tê liệt và sẽ đầu hàng. Tôi vọt đến gần cửa bót sát bên du kích công sự, các đồng chí du kích gìm chặt tay súng chĩa vào đồn địch. Tôi kêu ngay: "Cai Tổng Chánh và anh em binh sĩ, hãy trở về với nhân dân, cách mạng sẽ khoan hồng, gia đình đang chờ đón nơi kia". Tên Cai Tổng Chánh nghe vậy, vội bước ra vài bước, tôi la tiếng hoan nghinh Cai Tổng Chánh trở về với nhân dân, nó đi ra đến cửa tôi chạy ngay lại nắm lấy tay nó lôi ra, anh em du kích, dân quân tự vệ nhảy lên ụp vào cửa xông vào đồn, lực lượng quần chúng kéo ập tới, vây phủ công sở mé sau công sở anh em xung kích cũng áp vào tới bên trong, bọn tê lính không đường chạy thoát. Chỉ có tên Bửu, cởi áo nghi trang chạy ra cửa bị quần chúng bắt lại. Có ông nông dân rút dao đòi đâm, nhưng anh em cản lại bắt giao cho du kích. Tất

cả bọn lính đều bị bắt gom vào một góc cho ngồi xếp hàng dưới đất. Các đ/c du kích và dân quân tự vệ thu gom toàn bộ vũ khí chiến lợi phẩm. Lá cờ Mặt trận giải phóng miền Nam phấp phới tung bay vào 5 giờ chiều ngày 15/09/1960 trên công sở.

Lúc ấy anh Năm Vận cũng vừa đến, anh đứng lên nói chuyện biểu dương thành tích đồng bào, giáo dục ổn định binh sĩ ngay. Sau kết thúc, chúng tôi cho áp giải toàn bộ binh sĩ về ấp 4 và ra lệnh phá hoại công sở ngay.

Anh Ba Tàu (Mỹ Hòa), Anh Tư Thi ở Châu Thành lúc ấy cũng kịp thời đến chia sẻ niềm vui thắng lợi, ta tóm gọn toàn bộ khoảng trên dưới 40 tên tề lính, trong đó có các tên ác ôn như: Cai Tổng Chánh, tên Đội Nhiều, cảnh sát trưởng, tên Xã Quên và thu 40 súng – có 01 súng ngắn Vickor, 01 misten, 01 mimac.

Tiếp đó, chúng tôi cùng Năm Vận đến nhà anh Ba Tường trao đổi chỉ đạo tiếp tục:

- Cho lực lượng tập trung san bằng công sở trong đêm cho xong.

- Đưa hết tù binh về ấp 4 giữ kỹ, chờ giáo dục xin ý kiến trên xử lý.

- Tiến hành trang bị du kích xã và chuẩn

bị phương án chống càn, quyết không để chúng chiếm đóng lại ngay được. Đồng thời, chuẩn bị lý lẽ lực lượng quân chúng đấu tranh chống càn, chống khủng bố giữ cho bằng được thể hợp pháp của quân chúng.

– Theo ý kiến anh Năm Vận chúng tôi chỉ viện, trang bị cho anh Ba Tàu – Mỹ Hòa 03 súng, đưa cho Tư Thi 05 súng và nhanh chóng chuyển đến Hiệp Mỹ 1 số súng trong đêm để kịp hỗ trợ cho Hiệp Mỹ.

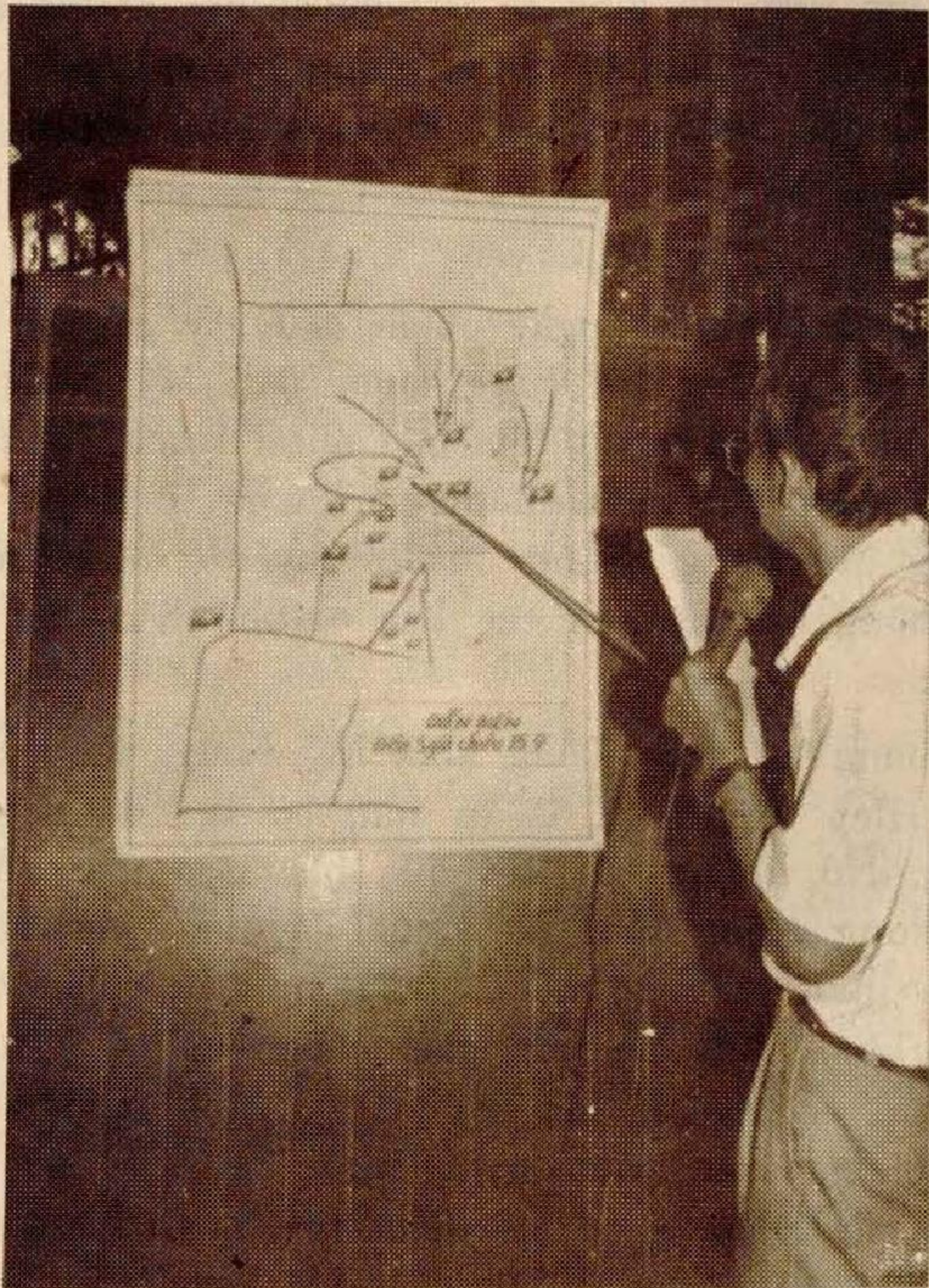
Trên đà chiến thắng, có ý kiến nhiều bà con đề nghị, cho kéo luôn ra cướp chính quyền huyện Cầu Ngang, nhưng chúng tôi không cho.

Đúng như dự kiến sáng ngày sau, địch huy động lực lượng bảo an lần mò đến để cứu viện.

Dưới sự chỉ huy của đ/c Ba Cực, Tư Chiến, lực lượng du kích ta đánh 01 trận quyết liệt tại máy chà ấp 1, địch bỏ chạy thực mạng về Cầu Ngang, nhưng khi đến ngã ba Bà Dừng bất ngờ bị du kích anh Ba Tàu – Mỹ Hòa chặn đánh tiếp tục làm chúng chạy tan tác.

Trận này ta thu 03 súng trường mác, làm thiệt hại C bảo an, ta không hy sinh đ/c nào: ghi tiếp 1 chiến công tuyệt đẹp sau ngày Đồng khởi thắng lợi.

Trước thất bại nặng nề liên tiếp buộc địch cố

Ảnh 4 : Đ/c Nguyễn Trường Thọ đang thuyết minh về diễn biến Đông khởi ngày 15/9/1960

liều mạng cứu nguy gỡ thế. Hôm sau, chúng tập trung lực lượng đông hơn, mở rộng phạm vi mặt trận lớn hơn, du kích ta tuy quyết liệt nhưng mới, thiếu kinh nghiệm bị chúng đánh hy sinh đ/c Chó - Tiểu đội trưởng mất 01 khẩu carbino (mượn của anh Năm Vận).

Thưa các đ/c !

Trải qua những ngày chiến đấu gay gắt, ác liệt hào hùng. Đảng bộ cùng quân dân Mỹ Long đã thực hiện đúng quyết tâm của mình trước Tổ quốc, trước nhân dân và Tỉnh ủy, làm tròn sứ mệnh giải phóng Mỹ Long, giành chánh quyền về tay nhân dân bằng bạo lực, trí tuệ của chính nhân dân Mỹ Long.

Thắng lợi cuộc Đồng khởi Mỹ Long, cùng Hiệp Mỹ, Hiệp Thạnh ... là to lớn, có tác dụng quan trọng. Nó không chỉ kết quả phạm vi giải phóng thu súng trong thời điểm lúc bấy giờ. Mà còn ý nghĩa to lớn ở chỗ nó là trận mở đầu chiến công đồng khởi bằng ba mũi giáp công vừa có ý nghĩa lịch sử, nó còn có giá trị quý giá kinh nghiệm chỉ đạo phong trào cách mạng thời bấy giờ; mà tác dụng lớn nhất là cổ vũ niềm tin, tạo thế tạo lực mới, tạo điều kiện để chuyển giai đoạn cách mạng mới.

Đồng thời nó cũng là bài học vô cùng quý giá vận dụng trong chỉ đạo quá trình cuộc kháng chiến

chống Mỹ thắng lợi, trong từng giai đoạn, đánh bại các chiến lược của Mỹ ngụy, cũng là tiền đề kinh nghiệm trong chiến tranh nhân dân, toàn dân, toàn diện, ngay cả chính bản thân Mỹ Long đã vận dụng thực hiện năm lần nổi dậy đuổi giặc, mà còn áp dụng hiệu quả cao trong tỉnh, trong thế tiến công 3 mũi, trong từ đồng khởi đến vận dụng đánh bại chiến tranh đặc biệt và được nâng lên cao hơn trong tổng công kích khởi nghĩa Xuân Mậu Thân 1968 thắng lợi, tạo nên truyền thống Trà Vinh với danh hiệu "*Toàn dân nổi dậy đoàn kết lập công*". Dẫn đến chiến dịch HỒ CHÍ MINH lịch sử, vận dụng sáng tạo ở tầng cao mới tổng hợp sức mạnh vũ trang với sức mạnh chính trị và binh vận, sức mạnh tiến công đô thị và nông thôn đồng loạt, đồng bộ cả chiến trường trong tỉnh. Giành thắng lợi nhanh chóng, trọn vẹn – giải phóng hoàn toàn Trà Vinh. Cùng với lực lượng vũ trang tỉnh, Mỹ Long cũng danh dự đón nhận danh hiệu "*Đơn vị quân dân anh hùng*".

– Với ý nghĩa quan trọng nói trên, nó còn là bài học vô cùng sâu sắc, nét đặc trưng nổi bật là: sức mạnh tổng hợp to lớn quần chúng, sức mạnh đó tạo nên qua các thời kỳ đấu tranh cách mạng hun đúc trong khó khăn, cũng như thắng lợi. Luôn nêu cao

tinh thần đấu tranh bất khuất, kiên cường, sáng tạo và ý chí tiến công không lùi bước của nhân dân và Đảng bộ. Đó là sự gắn bó máu thịt giữa Đảng với nhân dân, bất cứ lúc nào Đảng cũng dựa vào dân, dân đùm bọc, bảo vệ, nuôi dưỡng, ủng hộ và thực hiện theo sự lãnh đạo của Đảng. Thể hiện ý Đảng lòng dân lúc bấy giờ. Thắng lợi lịch sử 14/9/1960 nó cũng thể hiện sự trưởng thành của đảng viên, đoàn viên, biểu hiện tính quần chúng, tính tiên phong chiến đấu biết hòa mình tiêu biểu trong chiến đấu. Đảng viên đi trước, quần chúng cùng đi, đó là nguồn gốc, nguyên nhân thắng lợi 14/9/1960. Tôi xin nói thí dụ để chứng minh. Nếu so tương quan về quân sự địch hơn ta 6 lần, nếu đối trọng tổng hợp ta hơn địch trăm lần (ta có trên 3 - 4 ngàn quần chúng, cán bộ đảng viên) 1 lòng 1 dạ đoàn kết thống nhất khi Đảng gọi tất cả quần chúng hưởng ứng. Khi Đảng cần quần chúng đi đông hơn và chấp nhận hy sinh.

Trong thắng lợi 14/9/60 còn là bài học về sự lãnh đạo và chỉ đạo của Đảng, nhất là Tỉnh ủy chỉ đạo chặt chẽ, trực tiếp, kịp thời. Trong đó, là đánh giá đúng tình hình, chọn đúng thời cơ, tin tưởng sức mạnh Đảng bộ quần chúng Mỹ Long, biết phát huy sức mạnh tổng hợp 03 mũi; táo bạo sát thực tế. Trong quá trình diễn biến, nắm chặt tình hình, linh hoạt vận dụng phù hợp nội dung khẩu hiệu đấu tranh, động viên được ý chí quyết tâm quần chúng. Đảng bộ

trong tiến công, biết đánh trúng vào chỗ yếu, vào tâm óc kẻ thù, làm địch thất bại và giành thắng lợi.

Thưa các đồng chí đồng bào !

Chiến công Đồng khởi 14/9/1960, nó chẳng những có ý nghĩa, bài học quý giá mà nó còn là truyền thống tốt đẹp đáng tự hào của nhân dân Mỹ Long chúng ta. Truyền thống được xây dựng nên do công sức to lớn của đảng viên, đoàn viên, chiến sĩ và đồng bào trong xã, đồng thời cũng là công sức đóng góp của cán bộ, của Thường vụ tỉnh ủy Trà Vinh, đặc biệt là xương máu của 04 đ/c hy sinh: Anh Pháo, Anh Nhiên, chị Chín Phẩm, và đ/c Chói - cùng 14 anh chị bị thương khác.

Đảng bộ và nhân dân Mỹ Long, xin tỏ lòng biết ơn sự lãnh đạo của Tỉnh ủy và công sức mọi người đóng góp cho chiến công thắng lợi và sự nghiệp vẻ vang này. Đảng bộ, nhân dân Mỹ Long chúng ta trân trọng mãi mãi công lao truyền thống vẻ vang này và đời đời ghi tạc công ơn các anh chị đã hy sinh, đã bằng xương máu mình vun đắp nên truyền thống vẻ vang cho quê hương Mỹ Long anh hùng này.

Tôi xin kính chúc sức khỏe tất cả đồng chí, anh chị và xin kết thúc phần nói chuyện cuộc nổi dậy Đồng khởi ngày 14/09/1960.

**BẢN KÊU GỌI NỔI DẬY KHỞI NGHĨA
GIÀNH CHÁNH QUYỀN XÃ MỸ LONG VÀO
02 GIỜ ĐÊM 14/09/1960 TRONG CUỘC MÍT TINH
TẠI ĐỊA ĐIỂM MÁY CHÀ NGÃ BA ẤP I
DO ĐỒNG CHÍ NGUYỄN TRƯỜNG THỌ
BÍ THƯ ĐẢNG BỘ XÃ ĐỌC**

Thưa toàn thể đồng chí và đồng bào yêu quý!

Tổ quốc Việt Nam thân yêu của chúng ta bị trải qua gần trăm năm nô lệ dưới ách thống trị dã man của bọn đế quốc thực dân Pháp cùng bè lũ tay sai phong kiến bán nước, đã chịu đựng biết bao sự đọa đầy tủi nhục.

Nhờ có sự lãnh đạo của Đảng, đứng đầu là Bác Hồ kính yêu, nhân dân ta đã vùng lên tổng khởi nghĩa 19/08/1945 thắng lợi, giành chánh quyền về tay nhân dân, Việt Nam được độc lập – tự do. Nhưng nỗi vui mừng chưa được bao lâu thì bọn thực dân Pháp lợi dụng cơ hội và thế lực đồng minh đem quân xâm lược đất nước ta một lần nữa.

Trong cảnh đất nước mới độc lập lại gặp muôn vàn khó khăn thử thách mới, nhân dân ta buộc phải tiến hành cuộc kháng chiến thần thánh cực kỳ gian khổ ác liệt, nhưng với ý chí bất khuất lòng căm thù cao độ và khát vọng sống độc lập tự do hòa bình

hạnh phúc, dưới sự lãnh đạo sáng suốt tài tình của Đảng và Bác Hồ, vượt mọi gian nguy, kiên cường dũng cảm chiến đấu, trên khắp cả đất nước, quân dân ta đã giành hết thắng lợi này đến thắng lợi khác, thắng lợi sau cao hơn thắng lợi trước tiến lên, đánh bại tên đế quốc xâm lược Pháp bằng một đòn quyết chiến – Chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ vĩ đại làm chấn động năm châu, buộc đế quốc Pháp phải cúi đầu chịu thua một cách nhục nhã, ký kết Hiệp định Giơ-ne-vơ kết thúc chiến tranh. Việt Nam tạm thời chia làm 02 miền, miền Bắc đã được giải phóng, miền Nam còn tạm thời quản lý của địch, theo Hiệp định Giơ-ne-vơ quy định đến tháng 7/1956 tiến hành hiệp thương Tổng tuyển cử để thống nhất Tổ quốc.

Nhưng Hiệp định Giơ-ne-vơ chưa ráo mực kẻ thù lại âm mưu phá hoại để tiếp tục duy trì ách thống trị. Đế quốc Mỹ lợi dụng thời cơ và thế lực hất cẳng Pháp lập nguy quyền tay sai độc tài NGÔ ĐÌNH DIỆM chiếm lấy miền Nam, phản bội Hiệp định Giơ-ne-vơ biến miền Nam thành thuộc địa thực dân kiểu mới, đồng thời ra sức xây dựng căn cứ quân sự chuẩn bị để tiến công miền Bắc, quyết dìm nhân dân miền Nam ta trong biển máu.

Cả miền Nam nói chung, Mỹ Long nói riêng kẻ thù tìm mọi cách xóa bỏ thành quả cách mạng, bằng

cách thiết lập bộ máy ngục quân, ngục quyền, các tổ chức phản động mới để lừa bịp đàn áp, kìm kẹp nhân dân, ra sức cấu kết với bọn địa chủ gian ác ngóc đầu dậy đàn áp tăng tô, xáo canh, giứt đất, tăng cường khủng bố, bày trò chống, tố cộng đặt cộng sản ra ngoài vòng pháp luật bằng luật 10/59, bằng máy chém ... Trả thù tàn bạo gia đình những người kháng chiến cũ, đàn áp đẫm máu những cuộc đấu tranh cho quyền lợi chánh đáng của nhân dân ta, dã man nhất bằng nhiều thủ đoạn, khủng bố bắt ép vợ, chồng người kháng chiến ly khai phá hoại nhân phẩm bôi đen gia đình cách mạng, dùng nhiều thủ đoạn ngăn cách gây nghi ngờ chia rẽ trong nhân dân. Thường xuyên tăng cường hoạt động công dân vụ, tình báo gián điệp, tề lính, rình rập truy lùng bắt bớ để giết hại như bắt đ/c DUNG – cán bộ kháng chiến ở Hiệp Mỹ lân về xóm Bảy, ấp 4 bắn giết tại đó để hù dọa tinh thần nhân dân. Đặc biệt bọn ngục quyền tỉnh Trà Vinh lấy Mỹ Long làm điểm mở “Chiến dịch diệt Cộng” trên một tháng trời bằng mọi thủ đoạn đánh phá, từ bắt lê tề gia đình người kháng chiến, đe dọa đến gom cả dân mít tinh trấn áp tinh thần, mở các cuộc hành quân càn giống Xoa Vương tìm hầm bí mật đến mức cao tập trung hàng trăm tề lính, lừa cả dân trong xã, mời cả các tên Tỉnh trưởng, Quận trưởng các nơi đến tham dự cuộc tập trung vây càn rừng một tuần lễ để quyết bắt hết và quét sạch những người kháng chiến mà chúng gọi là Việt Cộng. Nhưng chúng đã chuốc

lấy thất bại nhục nhã.

Thưa đồng bào !

Trong những năm ác liệt đó, Đảng, nhân dân xã bị gặp rất nhiều khó khăn, có bị tiêu hao tổn thất, một số cán bộ đảng viên bị bắt bớ tù đày một số khá đông bị truy kích buộc phải rời bỏ quê hương, hoặc thay đổi chỗ ở xứ khác. Nhưng với truyền thống cách mạng, tinh thần kiên cường bất khuất của Đảng bộ và nhân dân bình tĩnh vững vàng tin tưởng cách mạng, tin tưởng Đảng vẫn không ngừng đấu tranh chống lại mọi hành động của địch để bảo vệ cán bộ, cơ sở cách mạng và quyền lợi sống còn của mình các cuộc đấu tranh lúc bấy giờ diễn ra liên tục, lẻ tẻ đến tập trung và quyết liệt, từ yêu cầu bức thiết dân sinh, dân chủ, chống khủng bố, tố cộng, đến đòi quan hệ hai miền hiệp thương Tổng tuyển cử dù bị đàn áp, đổ máu bắt bớ nhưng vẫn không lùi bước, cuộc này dứt, cuộc khác tiếp đến, càng bị đàn áp, căm thù càng chông chất, càng đoàn kết gắn bó, sức mạnh càng tăng lên, dẫn đến phong trào cách mạng quần chúng nổi dậy dùng bạo lực chém tên Quản Hiến ác ôn tại giữa chợ Bến Đáy ban ngày, cảnh cáo và trừng trị một số tên tề hiệp ngóc đầu kèm kẹp ở xóm ấp. Quá trình đó, phong trào cách mạng quần chúng được nâng lên, bọn tề, lính ngụy xuống nước thun đầu, bộ

máy kèm kẹp các ấp bị tan vỡ nhiều nơi phong trào quần chúng tiến lên thế làm chủ tổ chức cách mạng cũng từ nước được củng cố và đến nay tình hình trong xã tạo được sự chuyển biến mới, chúng ta tạo nên sức mạnh mới và thời cơ thuận lợi bắt đầu.

Hỡi đồng bào thân mến !

Đã đến lúc nhân dân Mỹ Long chúng ta không thể nào tiếp tục chịu nổi cảnh thống trị áp bức sỉ nhục được nữa. Không bao giờ khuất phục đầu hàng, hãy quyết tâm bảo vệ thành quả cách mạng và bẻ gãy mọi âm mưu đen tối của kẻ thù. Chúng ta thà chết không chịu cảnh nước mất nhà tan quyết không làm nô lệ.

Mỹ Long thân yêu của chúng ta nhất định phải được giải phóng, đồng bào ta phải được hưởng độc lập tự do phải có ruộng cày xây dựng cuộc sống ấm no hạnh phúc.

Thời cơ cách mạng đã đến, chúng ta có sức mạnh mới, sức mạnh đoàn kết nhân dân trong xã, sức mạnh của chánh nghĩa. Đặc biệt sức mạnh của sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng mà trước nhất Tỉnh ủy Trà Vinh, Huyện ủy Cầu Ngang, có đội tiên phong nòng cốt của nhân dân là cả Đảng bộ Mỹ Long.

Thưa tất cả các đảng viên trong Đảng bộ và toàn thể đồng bào với giờ phút hội tụ thiêng liêng lịch sử này, tôi xin trân trọng báo cáo cùng toàn thể nhân

dân, cán bộ đảng viên trong xã là: “Đảng bộ và quân dân Mỹ Long ta rất danh dự được Tỉnh ủy giao nhiệm vụ bằng sức của chính mình tự lực giải phóng xã Mỹ Long trong thời điểm quan trọng này.”

Hỡi toàn thể đồng bào, giờ lịch sử đã đến, tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc đang thôi thúc, mọi người đang tin tưởng mong chờ hành động thẳng lợi của chúng ta, các đồng chí và đồng bào trong ngục tù đang thoi thóp lắng chờ chúng ta.

Chúng ta xin thề với Tổ quốc, với quê hương, với Tỉnh ủy dù phải hy sinh quyết thực hiện bằng được sứ mệnh lịch sử phó thác. Mọi đảng viên, đoàn viên chiến sĩ đến quần chúng hãy đoàn kết nhứt tề đứng lên quyết tử chiến đấu giành bằng được chính quyền về tay nhân dân ta giải phóng Mỹ Long thân yêu.

– Tất cả đồng chí, đồng bào có nhất trí không?

– Chúng ta nhất định thắng, Mỹ Long nhất định giải phóng.

– Toàn thể Đảng bộ và đồng bào phải anh dũng tiến lên.

– Đả đảo đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai bán nước NGÔ ĐÌNH DIỆM.

– Chủ tịch HỒ CHÍ MINH muôn năm.

Ảnh : Đ/c Nguyễn Đức Toàn (Tư Toàn)

ĐỒNG KHỞI VÀ NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM

☆ Đ/c Nguyễn Đức Toàn

*Nguyên cán bộ thanh vận tỉnh Trà Vinh
Giám đốc Sở Lao động Thương binh Xã hội*

Thưa các đồng chí

*Thưa các đại biểu có mặt trong ngày họp mặt
hôm nay !*

Nhân ngày họp mặt truyền thống, kỷ niệm ngày Đồng khởi xã điểm trong mạng điểm của tỉnh Trà Vinh 32 năm, 14/9/1960 – 14/9/1992 dương lịch, để ôn lại sự kiện hào hùng của Đảng bộ và nhân dân xã nhà, trước hết cho phép tôi được gửi đến các đại biểu cuộc họp mặt lời chào mừng thân thương, triu mến nhất. Là một người được cùng chung sống những năm tháng, cùng chung đồng cam cộng khổ, chia sẻ ngọt bùi, cả phần xương máu và mừng vui chiến thắng trong khi giải phóng xã nhà, tôi được phân công báo cáo lại về các sự kiện diễn ra ngay trong những ngày đồng khởi đến khi dứt điểm giải phóng toàn xã.

Thưa các đồng chí và các bạn !

Qua nghe báo cáo của đồng chí Nguyễn Trường Thọ, là Bí thư Đảng bộ xã Mỹ Long lúc bấy giờ, càng chứng tỏ một cách hùng hồn về mối liên hệ nhân quả. Sự kiện đồng khởi có tính chất long trời lở đất, đã khởi đầu sự rung động của chế độ Mỹ - Diệm vào thời đó, không thể tách rời truyền thống xã Mỹ Long là nơi sớm có đảng viên và Chi bộ trong thời kỳ những năm 1930, liên tục có phong trào đấu tranh chống thuế thân, đòi giảm tô .v.v ... , phong trào sản xuất, nuôi quân, nhân dân du kích chiến tranh trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp .v.v..., phong trào chống cướp bảo vệ cán bộ, phong trào đấu tranh chống xáo canh, thu tô giữ nguyên ruộng đất đã được chính quyền cách mạng tạm giao, tạm cấp, phong trào đấu tranh đòi quan hệ hai miền, đòi hiệp thương tổng tuyển cử, chống thuế thuốc giống, chống bắt lính, chống lập khu trù mật, phong trào chống bắn bom pháo vào dân, phong trào diệt ác phá kềm .v.v.. sau Hiệp định Genève và trước khi đồng khởi. Đây là những cuộc tập dượt liên tục, người trước bị bắt, người sau tiến lên. Qua đó, mà hình thành những hệ thống nòng cốt, tích cực, cảm tình, tổ chức đoàn TNLD và sau cùng trước khi đồng khởi đã hình thành tổ chức Nông hội giải phóng, Phụ nữ giải phóng, dân quân tự vệ .v.v.. Trong xã hội, tự nhiên đều có tính kế thừa. Hiểu sự vật mà không hiểu tính kế thừa, hay nói cách khác là cắt sự vật làm

riêng biệt thì không thể hiểu bản chất của sự vật, từ đó sẽ hiểu không đúng hay không thể hiểu được, dẫn đến không tin, cao hơn là phủ định quá khứ. Đó cũng là quan điểm “uống nước quên nguồn, ăn trái không nhớ đến người trồng cây” đạo lý làm người không cho phép ta làm điều đó.

Thưa các đồng chí và các bạn !

Đã có sự chuẩn bị từ trước, chấp hành sự chỉ đạo của Khu ủy miền Tây Nam bộ và Tỉnh ủy Trà Vinh, HU Cầu Ngang vào 24 giờ ngày 14/9/1960 dương lịch, là ngày mở đầu chiến dịch đồng khởi toàn miền, Tỉnh ủy Trà Vinh lấy xã Mỹ Long, Hiệp Mỹ, Hiệp Thạnh làm mạng điểm của huyện Cầu Ngang và của tỉnh, trong đó lấy xã Mỹ Long làm trọng điểm trong mạng điểm.

Qua bước chuẩn bị, phong trào xã Mỹ Long đã nổi lên có mức độ hơn một số xã trong huyện. Do đó, kẻ địch cũng đã đánh hơi cần tập trung đối phó, nên hơn 1 quý trước ngày đồng khởi, địch đã đưa về đây tên Đội Nhiều, một tên tình báo ác ôn khét tiếng trực tiếp làm ủy viên cảnh sát và tên Cai tổng Chánh, trực tiếp làm cai tổng đứng trực tiếp làm việc tại xã này.

Yêu cầu của chiến dịch: là giáo dục phát động căm thù chế độ Mỹ Diệm phá hoại Hiệp định

Genève, đang biến miền Nam thành thuộc địa của Mỹ, chia cắt lâu dài nước Việt Nam. Đưa thành phong trào nhân dân biểu tình tuần hành thị uy bằng trống mõ, gậy gộc, dao búa, xa địch, để làm áp đảo tinh thần. Tổ chức lực lượng võ trang, bán võ trang tại địa phương bao vây áp sát đồn bót trong xã mình, bằng 3 mũi chính trị, binh vận, võ trang, để mưu mẹo lấy đồn bót, cắt giao thông đập chướng ngại, gài chông lô, để làm cho địch không tiếp tế, chi viện được với nhau, tạo điều kiện bức hàng, bức rút, phục vụ cho yêu cầu giải phóng xã, ấp. Qua đó, tích cực xây dựng lực lượng cả chính trị, võ trang, binh vận, mở rộng phong trào, lấy súng địch trang bị cho lực lượng du kích xã, ấp, tiếp tục chiến đấu bảo vệ xã, ấp đã giải phóng, hình thành thế trận mới có bạo lực võ trang kết hợp với chính trị.

Để thực hiện yêu cầu của chiến dịch, xã đã hình thành ban chỉ đạo chiến dịch, đồng chí Bí thư là trưởng ban, tôi là cán bộ trên xuống đã trải qua một thời gian hơn 1 năm cũng chuẩn bị phục vụ cho chiến dịch làm Phó ban, các đồng chí cấp ủy viên và đảng viên phụ trách ấp, xã đội làm ủy viên. Tổ chức thành các lực lượng cụ thể như sau:

– Lực lượng phá hoại cắt giao thông, mỗi ấp mỗi trung đội dân quân, có người chỉ huy từng ấp và có ban chỉ huy chung và có kế hoạch phá hoại

bề ngang, bề sâu ở những điểm cụ thể, phá từ 20 giờ đến 21 giờ 30', tức là phá trước khi biểu tình tuần hành thị uy từng ấp.

– Lực lượng đi mời các gia đình binh sĩ, tề về một địa điểm.

– Lực lượng du kích và dân quân bò vô trước áp sát vòng rào trụ sở và bót của xã đào công sự bao vây, để bắn tỉa và bức hàng.

Đúng giờ “G” tức là vào phút đầu, giờ đầu ngày 14/9 là tất cả các ấp đồng loạt nổi trống mõ, cây giây, gậy, gộc, dao mác, đuốc cầm tay từng ấp đều biểu tình theo con đường hành trình của từng ấp và sau cùng tập trung làm cuộc mít tinh tại địa điểm nhà máy chà gạo ngã ba ấp Nhứt, là nơi tập trung toàn xã, có tác động lớn đến bót và bọn tề xã vào 4 giờ sáng, ngày 14/9/1960. Vì là lần đầu, tiếng loa, tiếng trống mõ nghe inh tai, vang động trong đêm vắng, nghe nói lại, trong đồn bọn địch kinh hồn, nhiều tên run rẩy, có tên dái ướm cả quần vì quá sợ không biết điều gì sẽ xảy ra.

Nội dung cuộc mít tinh là “Phát huy truyền thống Cách mạng tháng 8 và Quốc khánh 2/9, truyền thống xã Mỹ Long, phát động căm thù chế độ Mỹ – Diệm, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân quyết tâm dùng sức mạnh bạo lực đoàn kết của mình,

buộc địch phải đầu hàng, giành chính quyền về tay nhân dân, không để cho bọn chúng đè đầu cỡi cổ”.

Đã được giáo dục nhuần từng người, từng nhóm trong khi đi làm ăn, trong gặp gỡ riêng, được phát động rộng trong từng ấp trước. Giờ đây như được ung đúc nhân lên gấp bội. Cả cuộc mít tinh như một ý chí, đều đồng thanh biểu hiện một sức mạnh hiên ngang nổi lên trên cánh tay, sức mạnh bằng lời thề “Quyết tâm giải phóng quê hương bất cứ giá nào!”. Tôi hình dung như một lời thét hòa nhịp âm vang như sục sôi, nẩy lửa, không có 1 sức mạnh nào ngăn cản được.

Cuộc mít tinh kết thúc, nhân dân các ấp trở về, để chuẩn bị đến 15 giờ lại tiếp tục tập hợp lại biểu tình tuần hành thị uy. Nhiều người vẫn không chịu về, đòi kéo thẳng ra đồn bót kêu gọi nó đầu hàng.

Khi nhân dân trở về ấp, căn cứ theo sự phân công, trong ban chỉ đạo, mỗi ấp đều theo nhiệm vụ cụ thể mà tổ chức thực hiện. Trước đó, chúng tôi đã thức trên nửa đêm, đặc biệt đêm nay là thức trắng. Nhưng cảm thấy máu căm thù đang sôi lên, nhiệm vụ giải phóng còn nặng nề lắm. Ta thì chỉ có 5 cây súng quèn, có một cây súng trường mas bị cắt cụt lại, do anh Hai Tích bị lọt vào ổ phục kích của địch trước đây hơn 6 tháng, tên lính đưa súng bắn anh, anh gạt ngang và giựt luôn cây súng,

một viên đạn còn kẹt trong nòng súng, nên phải cắt cụt lại để dùng, không được 10 trái lựu đạn, không có quả mìn nào. Trong lúc đó, kẻ địch có trên 30 súng các loại, cơ số đạn thì đầy đủ và có dự phòng, nhiều thùng lựu đạn sáng giới, đồn bót thì có tường cao, hầm cố thủ. Bao câu hỏi đặt ra trong đầu óc, bao lo lắng làm lấn át hết cái mệt, cái buồn ngủ của tôi. Nếu phân tích đơn thuần về mặt vũ khí là điều quyết định trong cuộc chiến, thì địch hơn ta gấp 6 lần, lại có ưu thế tuyệt đối hơn ta về tường cao và hầm rào kiên cố. Đương nhiên, ta có yếu tố khác, là tinh thần trỗi hân gấp trăm lần, ta còn có sức mạnh khác và lực lượng tổng hợp.

Không có sự hợp đồng nào bằng tấm lòng, bằng bầu máu nóng, có thể nói là nhà nhà đều có người đi. Có nhà đi đến hai người, có người giành nhau để đi. Sự giành đi này có khác hẳn, vì họ biết có sự sống chết với kẻ thù, giành đây là giành phần khó, giành sự hy sinh. Buổi chiều này trời mưa lâm râm không ngớt, nhưng không làm cho họ sờn lòng. Từ nhiều hướng theo kế hoạch đã định, mỗi ấp đều có băng, cờ, trống mõ, dao mác, gậy gộc, đi với tư thế xung trận. Mỗi ấp đều có người cầm cờ, cầm băng đi trước. Có băng "Đả đảo chế độ

Mỹ - Diệm", "Hãy nghiêm chỉnh thực hiện hiệp thương, tổng tuyển cử thống nhất đất nước", "Đả đảo đế quốc Mỹ xâm lược miền Nam Việt nam", "Hãy trao trả chính quyền về tay nhân dân", "Không được bắn bom pháo bừa bãi vào xóm làng, giết hại nhân dân" .v.v...

Từ kế hoạch là biểu tình tuần hành thị uy xa địch để làm áp đảo tinh thần, chờ tối lực lượng du kích áp sát địch để bức hàng, nhưng nhân dân như dòng thác căm thù chạy tràn ngay vào cửa chính bót - Tề xã. Đồng chí Bí thư Đảng bộ không sao giải thích và cản ngăn được dòng thác căm thù cách mạng đang trào dâng. Không thể bỏ cho đồng bào tự động không có sự lãnh đạo của Đảng, nên đồng chí cùng với hai người cầm cờ và cầm băng đi đầu. Khi đoàn biểu tình đến ngay cổng chính dừng lại. Tên Đội Nhiều đứng phía trong bót hỏi: Bà con có yêu sách gì ?

Đồng chí Bí thư đồng dặc trả lời: "Nhân dân chúng tôi không chịu nổi chế độ bất công, nên đòi mấy ông giao chính quyền cho nhân dân".

Tên Đội Nhiều xoa dịu: "Bà con đưa yêu sách, chúng tôi chuyển về trên xem xét giải quyết sau. Vì việc đó là của cấp trên, chúng tôi không có quyền".

Đồng chí Bí thư Đảng bộ đấu tranh tiếp: "Phải giao ngay ! Chúng tôi không thể chờ. Đồng bào

phía trước đồng thanh hô theo "Phải giao ngay, phải giao ngay !".

Thế là chúng bắn vào những người đi đầu cuộc biểu tình vào lúc 17 giờ, ngày 14/9/1960. Cuộc biểu tình đi hàng 5 dài hơn 1 km. Tiếng hô "Đả đảo đàn áp, khủng bố ! Phải bắt nó đền nợ máu" như vang dội trong một không gian đầy uất ức sục sôi căm thù. Không ai nói với ai, nhưng như một dòng suy nghĩ, một ý chí "Đồn bót này phải đập tan".

Trong cuộc đụng đầu lịch sử này, có chị Bầm, anh Nhiên, anh Pháo ..., đã hy sinh, bị thương. Trong số người hy sinh nói trên, có chị Bầm là người đã giành đi với chồng trong buổi chiều này.

Sau đó, dưới sự lãnh đạo của từng cánh, từng ấp hướng dẫn đồng bào ai trở về nhà nấy. Riêng bộ phận bao vây, thì tiếp tục củng cố công sự tiếp tục bắn tỉa khi chúng ngóc đầu hoặc ra ngoài, cắt tiếp tế và sự liên hệ giữa trong và ngoài.

Ban chỉ đạo cuộc đồng khởi được triệu tập họp lại tại ấp Nhứt, có mặt đồng chí Phó Bí thư Tỉnh ủy chỉ đạo mảng trọng điểm này, để sơ bộ rút kinh nghiệm và chỉ đạo tới như sau:

Trước hết đánh giá tinh thần đồng khởi của đồng bào rất cao. Nhưng kéo thẳng vào trực diện

đòi địch giao chính quyền là chưa phù hợp. Mũi binh vận chưa làm. Cần tiếp tục bao vây chặt, đi sâu tấn công mũi binh vận. Theo dõi nắm chặt tình hình diễn biến đêm nay và ngày mai đối với bọn tề, lính trong đồn. Phân công đồng chí Phó ban chỉ đạo ở lại chỉ huy chung giải quyết các công việc tiếp theo, 1 đồng chí phụ trách quân sự kiểm tra và bám sát lực lượng bao vây, không để chúng tháo chạy - 15 giờ ngày 15/9/1960 dương lịch toàn xã gom về ấp Tư, ấp xa đồn bắt nhốt, để làm lễ truy điệu cho những người đã hy sinh, qua đó phát động căm thù và hạ quyết tâm, cùng bổ sung biện pháp để lấy cho được bớt, giải phóng xã nhà, trả thù cho những người đã hy sinh.

Cuộc họp kết thúc. Lòng ai nấy đều nặng trĩu về trách nhiệm, đều lắng đọng suy nghĩ phải làm gì và làm thế nào để đáp lại và xứng đáng với những người đã ngã xuống.

Đêm đó, các đồng chí bao vây bắt, đã bò vào trong ném 1 quả lựu đạn vào trong đồn. Tuy không bị thương tên nào, nhưng chúng vốn đã hoang mang càng hoang mang tột đỉnh.

Sau khi gặp chung và gặp riêng các gia đình binh sĩ, họ đều tha thiết cầu xin "cách mạng tha tội cho con em họ". Họ đều tình nguyện vào đồn kêu gọi chồng con em họ đầu hàng để được tha tội chết ..v.v...

Nắm lại tình hình trong đồn, sau khi chúng hạ lệnh bắn vào dân, trong đồn phân hóa, có 1 số phản đối ra mặt, phần đông là uể oải không tuân lệnh, đào chôn đạn, lựu đạn, tên Đội Nhiều gởi đứa con trai 5 tuổi ra ngoài, không ai dám nấu ăn, đói khát. Nắm chắc tình hình, là vào tối nay nếu không có tiếp viện, thì chúng mở đường máu tháo chạy. Liên tục kêu chi viện, nhưng hứa giờ này rồi giờ khác không thấy đến.

9 giờ sáng ngày 15/9 sau khi nắm tổng hợp tình hình toàn bộ, 2 đồng chí trong Ban chỉ đạo còn lại hội ý chớp nhoáng và táo bạo có quyết định báo cáo đề nghị thay đổi kế hoạch. Thay vì 15 giờ ngày 15/9 làm lễ truy điệu, mà cho huy động lực lượng tiếp tục biểu tình thị uy xa địch áp đảo tiếp. Cho lực lượng du lịch xiết chặt vòng vây, không để chúng chạy, nếu chạy phải truy kích ngay. Tổ chức nghi binh, một lúc báo cáo Tiểu đoàn 1 đã về đến đang triển khai xong, lúc khác đã tăng cường thêm tiểu đoàn thứ 2 và đủ hỏa lực diệt bình địa đồn này ... Báo cáo có ý vừa bí mật, vừa cho gia đình binh sĩ ở gần đó nghe được. Dùng lực lượng biểu tình, nhân dân nghi binh.

14 giờ ngày 15/9, đồng chí Phó ban trực tiếp phát loa tấn công binh vận trong đồn. Từ 15 giờ

tuần tự cho gia đình từng tốp, từng tốp vào đồn.

Nội dung phát loa: Trước hết, khẳng định đây là cuộc nổi dậy toàn Miền, ở đâu cũng bị bao vây, nên các anh chờ chi viện là không có. Nếu các anh đầu hàng thì được tha tội. Còn các anh còn kéo dài, thì trong đêm nay chúng tôi sẽ tiêu diệt bình địa cái đồn này. Chúng tôi không muốn làm điều đó, vì các anh nhiều người cũng là nông dân bị bắt buộc đi lính, gia đình các anh cũng bị thu tô, mất đất, đi phép về trễ bị phạt. Các anh không nên nghe lời những tên chỉ huy, vì chính nó cũng gây ra những tội ác đối với các anh. Ban đầu còn dùng loa, sau bỏ loa vào sát rào nói bằng miệng cho dễ nghe. Giải quyết cái gút là không có tiếp viện các anh định chạy, nhưng chúng tôi đã bao vây nên chạy thì cũng không khỏi, chính sách khoan hồng tha tội chết, phân hóa làm cho binh lính làm rối lên không tuân lệnh. Cộng với gia đình vào nói lại, lực lượng các tiểu đoàn về đông lắm, họ khiêng súng lớn đã đặt sẵn, nếu không đầu hàng thì chết... rồi họ kéo con khóc thảm thiết.

Mỗi lúc lực lượng biểu tình lớp xa lớp gần càng đông hơn. Vào 18 giờ 30, 15/9/1960 dương lịch ta làm áp lực ra lệnh cho bọn chúng đem súng ra gom giao và đứng xếp thành hai hàng. Đồng chí Bí thư vào gỡ lấy cây wicker tên Đội Nhiều còn mang chưa tháo ra. Du kích ta vào nhận súng, vì

ít người không lấy hết, phải dùng cả nhân dân cầm súng. Ta thu tất cả súng các loại. Và trói từng người một, cho 1 tổ du kích đưa hết về ấp 4, ấp căn cứ. Sẽ học tập giải thích và có chính sách khoan hồng sau.

Khi bọn chúng biết rõ lực lượng ta không có bao nhiêu, tên Đội Nhiều, Cai tổng Nhiều, Xã Quên... sau đó còn thổ lộ tức âm ức.

Đồng chí Phó bí thư Tỉnh ủy cũng vừa đến, đã lên bục, đứng trên cây cột chính, nói: "Đảng bộ và đồng bào ta đã tốn bao xương máu, công sức mới buộc địch phải đầu hàng, tự mình giải phóng lấy xã mình. Giải phóng rồi phải giữ, đồng bào có đồng ý không ? Tất cả đều trả lời: đồng ý". Vậy thì, ta phải san bằng hết đồn bót, để chúng trở lại đóng không dễ dàng. Phải đoàn kết đấu tranh chính trị chống khủng bố, chống bắn bom pháo bừa bãi vào xóm làng. Phải giữ nhà, giữ đất, không để chúng gom dân vào khu trù mật. Phải đẩy mạnh sản xuất để đảm bảo cuộc sống cho gia đình, đóng góp nuôi quân, đưa con em đi bộ đội để chiến đấu giải phóng quê hương.

Cuộc đấu tranh tuy đã thắng lợi, nhưng còn phải tiếp tục. Xin chúc đồng bào giành những thắng lợi mới.

Chỉ hơn nửa đêm, đồn Mỹ Long đã bị san bằng.

Thưa các đồng chí và các bạn !

Cuộc chiến đấu sau đó còn tiếp diễn. Từ thắng lợi của xã Mỹ Long tác động, 2 xã Hiệp Mỹ và Hiệp Thanh cũng đã bức hàng 1 đồn và bức rút 1 đồn, toàn mạng trọng điểm đã giải phóng hoàn toàn. Tin thắng lợi này được truyền đi cho cả huyện, cả tỉnh và toàn miền Tây cùng với những kinh nghiệm mô hình 3 mũi C.T, võ trang, binh vận giáp công lấy đồn giải phóng xã. Tôi xin tạm kết thúc bài phát biểu nơi đây. Hôm nay, ôn lại cuộc đồng khởi có tính chất mở đầu, làm mô hình cho khu Tây Nam bộ, xin rút ra mấy bài học kinh nghiệm:

1. *Nắm vững thời cơ, tin vào sức dân, dựa hẳn vào sức mạnh tổng hợp của nhân dân, đưa đến giành thắng lợi tưởng chừng như khó mà giành được trong tương quan lực lượng ấy:*

Yếu tố thời cơ đối với bất cứ một cuộc cách mạng nào là đều bức thiết đối với người lãnh đạo không thể không quan tâm đến. Thời cơ có thời cơ khách quan và thời cơ chủ quan. Nhật đảo chánh Pháp. Hồng quân Liên Xô đánh bại trục phát xít Đức - Ý - Nhật. Đó là thời cơ khách quan. Tháng 8/1945, Đảng và Bác Hồ nắm thời cơ đó mà cướp chính quyền trong tay Pháp - Nhật, thành lập nước Việt Nam dân chủ cộng hòa thành công. Thời cơ ở Mỹ Long lần này là thời cơ chủ quan, từ chủ trương

đồng khởi toàn miền của Khu ủy miền Tây, tạo ra yếu tố đồng loạt bất ngờ làm cho địch bị động không trở tay kịp, không chi viện cho từng nơi bức hàng, bức rút, xā giải phóng xā, ấp giải phóng ấp. Thời cơ ở đây còn là yếu tố kẻ địch dao động đến cực độ, đêm 15/9 sẽ rút chạy. Nắm chắc thời cơ, biết sử dụng lực lượng đúng, ít hóa ra nhiều, từ đó mà giành thắng lợi. Thời cơ là bức thiết nhưng thực lực mới quyết định. Thực lực ở đây là tin vào sức dân, dựa hẳn vào sức mạnh tổng hợp của nhân dân, bằng một sự chuẩn bị công phu về tuyên truyền giáo dục cả chiều sâu lẫn chiều rộng về mục tiêu phương hướng về tập dượt từ thấp tới cao, về tổ chức lực lượng chính trị, binh vận, võ trang, cả bằng những mưu mẹo khôn khéo. Tin quần chúng còn ở chỗ hôm trước cuộc biểu tình bị tổn thất nhưng hôm sau vẫn tin sẽ huy động được. Qua thực tế nhân dân đi còn đông hơn và với tinh thần đấu tranh quyết liệt hơn. Sức mạnh tổng hợp của nhân dân còn thể hiện ở dân hiểu, biến được ý nghĩ của Đảng thành ý nghĩ của nhân dân, Đảng và dân thành một ý chí, tạo ra một sức mạnh phi thường, nên tạo ra một thắng lợi phi thường. Đó cũng là mối liên hệ nhân - quả dẫn đến thắng lợi.

Vận dụng bài học này vào tình hình hiện nay

là phải tin vào dân, dựa vào dân, làm cho mọi người đều chung một ý chí xây dựng đất nước, làm cho dân giàu nước mạnh, phải sớm đưa đất nước ra khỏi tình trạng nghèo nàn lạc hậu, đoàn kết giúp đỡ nhau trong sản xuất nông nghiệp, ngư nghiệp, cũng từ mảnh đất này, lao động này làm ra của cải ngày càng nhiều hơn, cuộc sống ngày càng sung túc hơn. Từ sức mạnh trong đoàn kết chiến đấu trước đây biến thành sức mạnh trong xây dựng và bảo vệ đất nước ngày nay. Mà trọng tâm xây dựng đất nước hiện nay phải là phát triển kinh tế, phát triển làm giàu chính đáng đúng theo luật pháp.

2. Về sử dụng lực lượng phải tổng hợp 3 mũi: Chính trị, võ trang, binh vận, Chỉ thị của Tỉnh ủy đã đề ra rõ trong sử dụng lực lượng phải tổng hợp cả 3 mũi: chính trị, võ trang, binh vận. Ngay trong kế hoạch chúng ta cũng đã đề ra như thế. Nhưng trong tổ chức thực hiện, thì ngày đầu ta chưa đá động gì đến lực lượng binh vận. Có mời gia đình binh sĩ về, nhưng ta lại chưa giáo dục, chưa tìm ra phương thức sử dụng lực lượng này. Một trong những nguyên nhân chưa thành công trong ngày đầu, là ta chưa sử dụng lực lượng này. Trong lúc ngày đầu kẻ thù chưa được phân hóa như ngày thứ 2. Ngay việc phát loa tấn công vào những chỗ yếu, những chỗ địch

còn trông chờ chi viện, ta không chỉ ra cho kẻ địch thấy được thế trận chung, trông chờ chi viện là tuyệt vọng. Gỡ những bần khoản, những phân vân, làm rõ chính sách khoan hồng độ lượng của cách mạng. Phát động giai cấp, làm cho người lính thấy họ cũng bị bắt buộc, họ cũng là người đồng cảnh bị áp bức, bóc lột như nhân dân lao động, họ luôn bị phạt, bị cúp lương, bị đối xử không công bằng ... tạo cho gia đình họ nói được tới họ. Tiếng nói của gia đình tác động đối với họ rất lớn. Hôm sau, Đội Nhiều muốn ra lệnh cũng không ra lệnh được. Gia đình họ đã giục súng chống con mình đem gom, nộp cho cách mạng. Rõ ràng đây là một mũi tấn công trong 3 mũi không thể thiếu được. Cũng bao nhiêu lực lượng đó, bao nhiêu vũ khí đó, nhưng khi biết sử dụng thành lực lượng tổng hợp đồng đều, thì địch không phản kích được, không đỡ được, mà phải bó tay đầu hàng.

Vận dụng bài học nầy vào hiện nay, là phải thi hành đúng chủ trương, phải đồng bộ, phải thực hiện một cách nghiêm chỉnh. Ví dụ như đẩy mạnh sản xuất trong nước, mà không chống làm hàng giả, chống buôn lậu thì sản xuất trong nước cạnh tranh không nổi, không đi lên được .v.v...

3. Chủ trương luôn phải sát thực tế, nhưng phải nắm vững tình hình diễn biến, phải năng động sáng tạo:

Sau cuộc tổn thất ngày 14/9, cuộc họp sơ kết, có những chủ trương cụ thể đó là rất đúng, kể cả chủ trương 15 giờ ngày 15/9/1960 gom về ấp Tư làm lễ truy điệu, để phát động căm thù hăm nóng rồi làm tiếp nhưng trong thực tế tình hình diễn biến lại khác, địch hoang mang dao động đến cực độ, đêm 15/9 địch sẽ tháo chạy, lực lượng gia đình binh sĩ thì cầu xin, sẵn sàng lôi kéo con em đầu hàng trở về với cách mạng. Từ đó, phải năng động sáng tạo là dám đề xuất thay đổi chủ trương, có kế hoạch tấn công binh vận với nội dung phong phú hơn, cộng với nghi binh nghi trang. Từ chỗ nắm chắc tình hình, dám đề xuất, tạo ra thế cao trào cách mạng, làm cho kẻ địch khiếp sợ khí thế quần chúng, làm áp lực nhiều phía, buộc địch phải đầu hàng, giành được thắng lợi vẻ vang, tưởng chừng như không giành được.

Qua đó, quần chúng càng phấn khởi, vững tin vào sự lãnh đạo của Đảng.

Dù có hy sinh, nhân dân vẫn ngẩng cao đầu mà đi tới. Sau thắng lợi, làm truy điệu, thì cuộc truy điệu ấy càng đầy đủ ý nghĩa hơn.

Vận dụng bài học này vào tình hình hiện nay,

là phải luôn sát thực tế, sát với sự diễn biến, biết phân tích tình hình, chống cứng nhắc một chiều, thiếu nhạy bén và báo cáo đề xuất về tính hiệu quả của chủ trương. Biện pháp thực hiện chủ trương đòi hỏi phải sát với tình hình, đề ra được nhiều mặt, nhiều cách. Bác Hồ thường nói: "Chủ trương 1, biện pháp phải 10"; Vì bao giờ trong lĩnh vực thực hiện chủ trương cũng luôn vận động, đa dạng, phong phú. Điều quan trọng là biết phân tích, chọn ra được biện pháp đúng, có tính hiệu quả cao.

Thưa các đồng chí và các bạn !

Sự kiện Đồng khởi ở Mỹ Long đã trải qua 32 năm. Nay có dịp chúng ta họp mặt để ôn lại. Điều mà chúng ta mong muốn là nói cho đúng sự thật, vì nó đã đi vào lịch sử. Mà lịch sử là phải đúng với thực tế, phải khoa học, không ai được thêm, bớt, hay phủ định nó. Tôi mong rằng qua cuộc Hội thảo này sẽ giúp cho chúng ta nhiều bài học bổ ích đã qua và hiện nay và để lại cho thế hệ trẻ, cho con cái chúng ta. Đó là truyền thống vô cùng quý báu của xã nhà. Như chúng ta đều biết, nhiều con suối để thành sông, nhiều con sông chảy ra biển cả. Truyền thống của từng sự kiện, từng xã là những

con suối nhỏ đưa về sông và về biển cả, truyền thống của cả nước, cả một dân tộc, là bắt nguồn từ những con suối, con sông tạo nên. Do đó ta phải biết quý trọng từ “nguồn” là như vậy. Có quá khứ mới có tương lai. Quá khứ đúng đã được lịch sử công nhận bao giờ cũng phải được trân trọng. Ai phủ nhận quá khứ đúng là vong ân bội nghĩa. Đạo lý chung cả năm châu đã đúc kết như thế. Nhưng bây giờ cũng có một số người, cả những người lãnh tụ cao nhất, đương nhiên họ không phải là lãnh tụ chân chính, họ đã phủ nhận sạch trơn quá khứ lịch sử đúng. Họ là những kẻ phản bội chân lý. Chúng ta phản đối họ, không làm theo họ. Chúng ta nói và làm theo con đường của Đảng Cộng sản Việt Nam và Bác Hồ đã chọn. Tuy con đường ta đang đi còn nhiều bão to gió lớn. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam đứng đầu là Bác Hồ, nhân dân ta đã vượt qua có lúc như nghìn cân treo sợi tóc. Thế mà đã vượt được, vững bước tiến lên. Từ đó, mà vững niềm tin vào tương lai, đó là điều chắc chắn.

Chúng ta xin một phút tưởng nhớ đến những anh, chị đã hy sinh trước đó, trong đồng khởi, sau đồng khởi và đến ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, để chúng ta có sự nghiệp ngày hôm nay. Qua các đ/c, xin kính lời thăm hỏi các gia đình liệt sĩ, thương

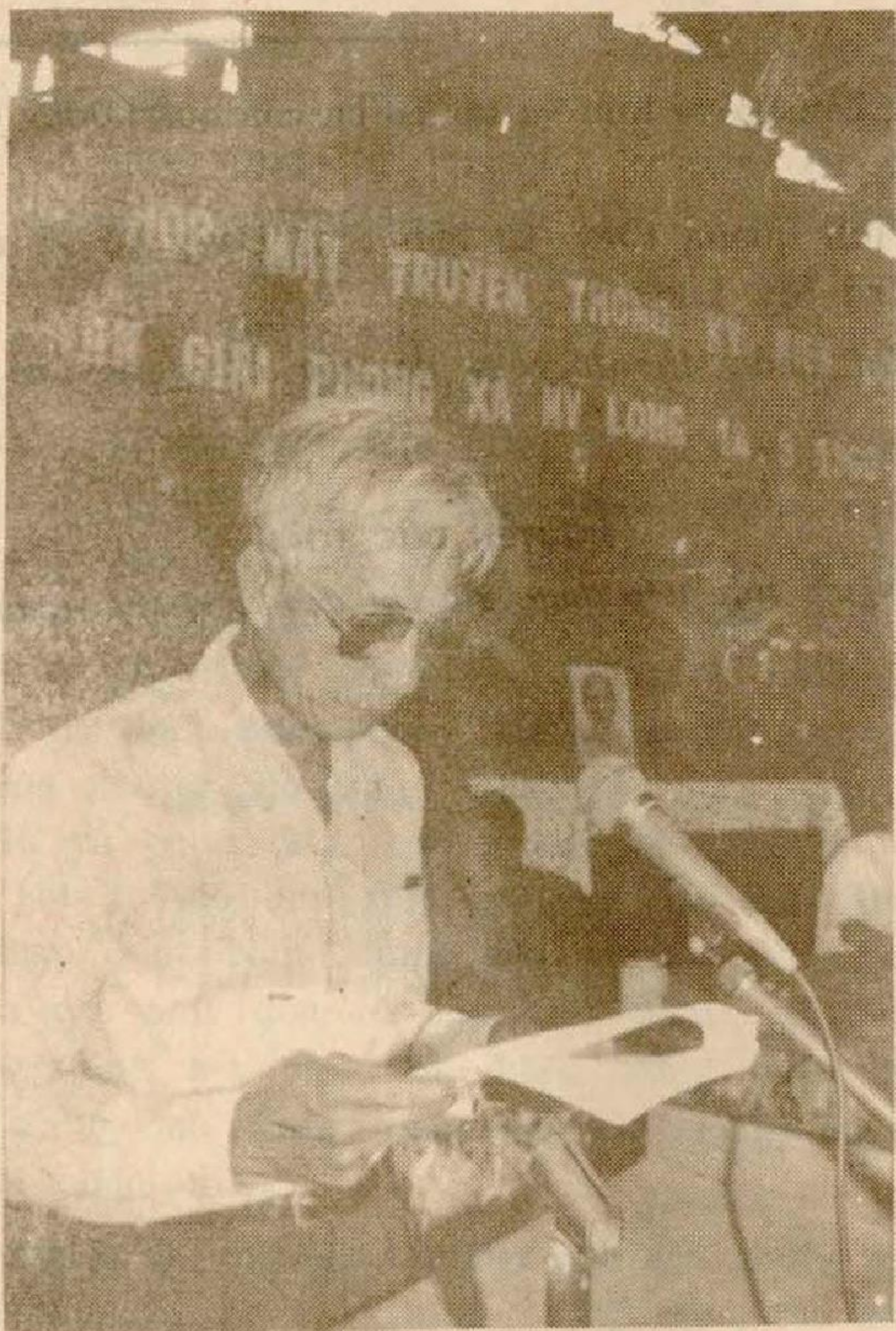
binh, cán bộ về hưu và tất cả bà con quê hương đồng khởi.

Vinh quang thay, tự hào thay Đảng bộ và nhân dân xã Mỹ Long.

Xin chân thành cảm ơn các đồng chí và các bạn.

NGUYỄN ĐỨC TOÀN

(Người trực tiếp tham gia chỉ đạo cuộc khởi nghĩa)

Ảnh 6 : Đ/c Võ Ngọc Khánh (Út Mẻ)

MỸ LONG

ĐẤT NƯỚC – CON NGƯỜI

☆ Đ/c Võ Ngọc Khánh

Trưởng ban Tổ chức chính quyền tỉnh Trà Vinh

Tỉnh Trà Vinh có sông Hậu và sông Tiền cập hai bên sườn. Mỹ Long xã nằm ven sông Tiền giáp biển Đông, tiếp giáp với tỉnh Bến Tre có vị trí rất quan trọng về kinh tế xã hội và an ninh quốc phòng.

Xã Mỹ Long có diện tích tự nhiên 118 km², dân số có 19.000 người (Đồng khởi ngày 14.9.1960 xã có trên 11.000 dân) đất không rộng người không đông (so xã ở vùng đồng bằng sông Cửu Long) nhưng được thiên nhiên ưu đãi, nhân dân ở đây giàu lòng yêu nước lao động cần cù – có truyền thống khai thác đánh bắt thủy hải sản, có bản lĩnh độc đáo; Trong những năm 1947 – 1949 Đảng, Nhà nước cần có đội thuyền vận tải lương thực – vũ khí Bắc – Nam có hàng chục gia đình người dân ở đây đưa thuyền và góp vốn cùng Đảng mua lương thực đi tiếp tế cho miền Bắc, không do dự trước nguy hiểm, ý chí cao cả của những người ngư dân này là làm sao có lương thực cho bộ đội, có vũ

khí để đánh Tây và thắng Tây giải phóng dân tộc giải phóng giai cấp.

Từ vị trí quan trọng của xã, có nền kinh tế đa dạng phong phú; Trước năm 1930 nhân dân ở đây sớm giác ngộ yêu nước nên đã có phong trào Thiên Địa Hội ở làng Long Hậu Hạ (nay là ấp 5), vào những năm 1920 - 1921, do một nông dân yêu nước dẫn đầu, tự nguyện bán ruộng đất của mình mua vũ khí đánh Tây, cụ Nguyễn Hữu Lễ (còn có tên gọi là ông Sư Rẫy); Vào năm 1927 cụ Tôn Đức Thắng về đây tổ chức gây dựng Thanh niên Cách mạng Đồng chí hội (tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam ngày nay), có thể tự hào xã Mỹ Long là cái nôi của cách mạng trong khu vực này.

Ấp Mương Khai của làng Long Hậu Thượng (nay là ấp 3) nơi thành lập Chi bộ Đảng đầu tiên của xã Mỹ Long (03.02.1930) do đồng chí Trần Thành Đại (tức Ba Đại) làm Bí thư, Chùa Dơi làng Mỹ Thập Phú (nay là ấp Mỹ Thập) căn cứ của Tỉnh ủy Trà Vinh trong những năm 1930.

Từ khi Chi bộ Đảng ra đời lãnh đạo nhân dân, có phong trào đấu tranh chống cướp đất, chống tăng tô, giảm thuế thân, bãi bỏ thuế sa duyên, điển hình là cuộc đấu tranh chống tên Hàm Dụng cướp đất, có bạo lực của nông dân làng Mỹ Thập Phú buộc tên Hàm Dụng phải nhượng bộ.

Trải qua bao thế hệ nối tiếp, nhân dân ở đây

kiên cường đấu tranh không chùn bước trước sự đàn áp dã man của địa chủ phong kiến, nhiều đồng chí đảng viên dũng cảm, kiên cường hy sinh vì sự nghiệp giải phóng dân tộc như: Huỳnh Văn Long, Trần Thành Đại, Võ Văn Quân, Trần Văn Hoàn và Trần Văn Ngọc ... những chiến công của các bậc tiền nhân đã đạt được, đem lại niềm tự hào cho con cháu, nên ngạn ngữ có câu: "Làm dân ở làng Mỹ Long, hơn là làm làng Hiệp Thạnh", câu nói tuy đơn giản nhưng nó thể hiện ý chí kiên cường của người dân ở vùng biển này.

• Để chuẩn bị cho cướp chính quyền năm 1945, Đảng phân công một bộ phận cán bộ đảng viên ra công khai mít tinh vận động nhân dân đấu tranh do đồng chí Trần Tử Du (Năm Chu) lãnh đạo; các đồng chí tổ chức diễn thuyết tại huyện lỵ Cầu Ngang, kêu gọi nhân dân không bán lúa cho Nhật, đòi tên Quận Truyền không được độc quyền mua bông vải để cho nhân dân tự do mua bán. Cuộc diễn thuyết này diễn ra trước mặt tên Quận Truyền, cả bộ máy cai trị của thực dân Pháp còn nguyên vẹn, có thể nói đây là tiếng chuông báo hiệu ngày sụp đổ của thực dân Pháp và phong kiến đã đến.

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, xã Mỹ Long là nơi căn cứ cách mạng; Mỹ

Long cung cấp nhiều người, của cho kháng chiến, nhiều đảng viên trưởng thành từ phong trào mà ra trở thành cán bộ lãnh đạo của Đảng ở các cấp.

Thực dân Pháp thua ta, phải thi hành Hiệp định Giơnevơ năm 1954, rút quân về nước, hòa bình lập lại. Nhân dân Việt Nam nói chung, nhân dân Mỹ Long nói riêng hưởng hòa bình – gia đình đoàn tụ không bao lâu phải tiếp tục lao vào cuộc đấu tranh mới đó là: Đấu tranh đòi thi hành Hiệp định Giơnevơ, tổng tuyển cử thống nhất đất nước, đấu tranh chống đi làm khu trù mật, dinh điền, đấu tranh chống tăng tô, xáo canh và đấu tranh chống tập quân sự, không tham gia các tổ chức phản động do kẻ thù đặt ra.

Chính quyền tay sai Ngô Đình Diệm thấy bộ máy tề xã người địa phương bất lực, chúng đưa một số tên tình báo ác ôn từ nơi khác đến để giữ các chức danh chủ chốt trong bộ máy tề xã như: Tề Xã Quên, Quản Quyền, đại diện Hiến và tên Đội Nhổng .v.v... đàn áp cưỡng bức nhân dân thi hành chỉ vụ 57 thực hiện người cày có ruộng và luật 10/59 thực hiện mưu đồ đen tối, tát trắng, tiêu diệt Đảng – tiêu diệt phong trào đấu tranh của nhân dân, tìm mọi cách để thoa đen như tổ chức Thanh niên Cộng hòa, Nhân dân tự đoàn... không để Việt Cộng bôi hồng. Do ảnh hưởng tình hình chung trong khu vực nhân dân ngao ngán, trông chờ sự lãnh đạo của Đảng, cơ sở cách mạng

tạm thời co cụm trở về thế thủ. Đảng chủ trương diệt ác, phá kềm; nhiều nơi đã bắt đầu diệt ác, ngay xã Mỹ Long, Đảng chủ trương diệt một loạt các tên ác ôn, trong đó có tên đại diện Hiễn, là tên ác ôn đẫm máu. Vào ngày 10/10/1958 (tức sau khi kết thúc lễ Quốc khánh của Ngô Đình Diệm) nhân dân rất vui mừng phấn khởi (như trời hạn gặp mưa) kẻ địch rất hoang mang dao động, không bao lâu (12/59) chúng tập trung một khối lượng, lực lượng lớn tề xã khắp nơi trong tỉnh, công dân vụ, bảo an tỉnh và một Trung đoàn biệt động quân về đây đánh phá do tên Tỉnh trưởng Lương Duy Ủy cùng tên Doanh Đô, Ba Sáu ... trực tiếp chỉ huy đánh một thời gian dài ngày, hết lòng sức trong dân, đánh vào rừng, bọn công dân vụ, tình báo phân nhau điều tra đánh từng gia đình một, từng đối tượng một. Hầu hết gia đình có con đi tham gia cách mạng đều bị cấm băng đen cho là "Việt Cộng" phân biệt đối sách, dã man hơn chúng đưa những người kháng chiến ra tra tấn trước mặt hàng ngàn dân để răn đe kêu gọi những ai có liên hệ với Việt Cộng phải ra đầu thú nếu không sẽ bị trừng trị...

Qua thời gian đánh phá ác liệt chúng không tiêu diệt được những người cán bộ – đảng viên, không dập tắt được phong trào đấu tranh mà ngược lại phong

trào phát triển cả chiều rộng lẫn chiều sâu, cán bộ Đảng bám vào dân càng chắc và vững. Lịch sử chứng minh: Kẻ thù càng đàn áp nhân dân, căm thù càng cao; Tin ở Đảng, mong Đảng có chủ trương thích hợp để phá kềm giải phóng cho mình.

Thực hiện Nghị quyết 15 của Đảng ... Chi bộ tích cực chuẩn bị xây dựng phát triển lực lượng chờ thời cơ nổi dậy, trong thời gian ngắn chi bộ được củng cố, phát triển thực lực cách mạng nhảy vọt (tổ chức Nông hội) khắp nơi trong xã đều có cơ sở, không ấp nào không có Nông hội. Trong lúc chuẩn bị cho Đồng khởi 14.9.1960 của xã Mỹ Long, địch biết (nhưng không biết cụ thể), nên chúng đưa về đây tên Đội Nhiều, tên Cai tổng Chánh ... trực tiếp chỉ huy đánh phá.

Một giờ ngày 14.9.1960, nhân dân đều khắp trong xã nổi dậy, tất cả băng cờ, khẩu hiệu của ngụy và bảng đen đều bị xóa sạch; hàng ngàn nhân dân xuống đường biểu tình thị uy, tiếng mõ, tiếng trống, tiếng loa vang dội một góc trời. Quá trình bao vây và nổi dậy của quân dân xã Mỹ Long, quá trình diễn biến ác liệt và phức tạp, bị thương vong, bị hy sinh, nhưng quần chúng không nao núng vẫn tin tưởng giành thắng lợi; những cuộc biểu tình thị uy bao giờ cuộc sau cũng đông hơn cuộc trước, có gia đình giành nhau đi (bà Chín Bầm), đây là một sự căm thù được tích lũy 7 năm đã đến thời điểm bùng

nổ không gì ngăn cản nổi, nên bọn tề xã, dân vệ Mỹ Long phải buông vũ khí đầu hàng vô điều kiện để được hưởng khoan hồng của Đảng.....

Sau Đồng khởi 14.9.1960, địch tập trung đánh phản kích ác liệt có cả chủ lực, cơ giới M.113, nhiều binh chủng đánh dài ngày, có cả tên Nguyễn Khánh và tên Thiệu về đứng chặn tại ấp Bến Đáy trực tiếp chỉ huy tại chỗ.

Đường lối, phương châm của Đảng đúng đắn, vận dụng sáng tạo, quân - dân xã Mỹ Long kiên cường bám trụ tấn công địch bằng chính trị, binh vận và kết hợp vũ trang tại chỗ tiêu diệt hàng trăm tên địch, thu nhiều vũ khí, trang bị cho mình. Chiến công nối tiếp chiến công ...

Năm 1965, quân dân xã Mỹ Long được Đảng, Chính phủ phong xã anh hùng. Nói đến đây tôi không quên công lao của bao đồng chí, đồng bào đã vĩnh viễn ra đi không bao giờ trở lại. Để có ngày hôm nay, mọi di sản mà ngày hôm nay ta có, đều có phần xương máu và nước mắt của bao người để lại. Chúng ta thừa hưởng thì chúng ta phải bảo tồn và tôn tạo nó. Vì nó là một di sản vô giá để giáo dục cho thế hệ sau này. Ông cha ta có câu: "Uống nước nhớ nguồn", ai quên điều đó sẽ bị lịch sử lên án.

Ảnh 7: Đ/c TRẦN VĂN LONG (Mười Dài)

Ý NGHĨA LỊCH SỬ VÀ NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM TỪ ĐỒNG KHỞI MỸ LONG

☆ TRẦN VĂN LONG

*Nguyên Bí thư Tỉnh ủy Trà Vinh.
Nguyên Ủy viên Trung ương Đảng.*

Kính thưa:

Các đ/c cao tuổi Đảng.

Các đại biểu, các đồng chí và cô bác anh chị em có mặt trong buổi hội thảo hôm nay.

Trước hết tôi xin cảm ơn Ban thường vụ Huyện ủy Cầu Ngang đã mời tôi về dự cuộc hội thảo, kỷ niệm 32 năm ngày Đồng khởi Mỹ Long (14/9/1960 – 14/9/1992). Tôi rất vui và xúc động, khi gặp lại các đồng chí, đồng bào – những người đã tích cực tham gia và làm nên thắng lợi đồng khởi ngày nào. Được vui mừng gặp các đồng chí thuộc thế hệ sau đồng khởi, đã tiếp tục phát huy truyền thống của cha ông, làm nên Mỹ Long anh hùng.

Thưa các đồng chí ! Thưa bà con !

Tôi không phải là người Mỹ Long. Nhưng trong

cuộc đời hoạt động của mình, có những năm tháng, tôi đã sống, công tác và gắn bó với đồng bào, đồng chí, đồng đội trên mảnh đất này nhất là thời kỳ tôi được phân công phụ trách địa bàn 3 huyện Cầu Ngang, Duyên Hải, Trà Cú, cũng như trong thời kỳ tôi làm Bí thư Tỉnh ủy Trà Vinh. Mỹ Long đã để lại trong tôi những tình cảm cao đẹp, đậm đà, bởi truyền thống đấu tranh kiên cường, bất khuất của Đảng bộ và nhân dân Mỹ Long từ những ngày mới thành lập chi bộ, đến Cách mạng tháng 8/1945 và hai cuộc trường kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược; bởi tình đồng bào, đồng chí đậm đà thủy chung như nhứt.

Hôm nay về dự hội thảo, tôi xin phát biểu một số ý kiến để làm sáng tỏ truyền thống cách mạng của Đảng bộ và nhân dân xã Mỹ Long anh hùng.

Theo tôi, Mỹ Long có 3 thời điểm lịch sử quan trọng:

Một là: Thời điểm thành lập chi bộ Đảng đầu tiên của Mỹ Long, đến Cách mạng tháng 8/1945.

Hai là: Thời điểm đồng khởi để chuyển Mỹ Long và một xã khác trong tỉnh Trà Vinh từ thế bị động sang chủ động tấn công và phát triển chiến tranh du kích.

Ba là: Đánh bại chiến tranh “Việt Nam hóa” của Mỹ. Chấm dứt cuộc chiến tranh giải phóng miền Nam

Việt Nam.

Bởi vì trong 3 thời điểm đó. Mỹ Long có những nét đặc sắc riêng của mình, mà một số nơi không có. Mặc dù, so sánh thành tích giết giặc lấy súng, đấu tranh chính trị, binh vận ... có thể không bằng một số nơi. Nhưng nói về tính chất của từng cuộc đấu tranh, từng sự kiện lịch sử, thì lại có những nét rất đặc biệt. Đây là vấn đề mà các ngành, các đồng chí có trách nhiệm nhất là bộ phận nghiên cứu lịch sử Đảng cần tìm hiểu và nghiên cứu sâu hơn. Hôm nay trong phạm vi nội dung của cuộc hội thảo, tôi chỉ nêu một số ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm rút ra từ Đồng khởi 14/9/1960.

Trước hết, tôi xin nói về ý nghĩa lịch sử của đồng khởi.

Một là: Đồng khởi Mỹ Long là 14/9/1960, là 1 sự kiện lớn và có tác động lớn, không chỉ trên địa bàn huyện Cầu Ngang mà cả trong toàn địa bàn của tỉnh Trà Vinh. Vì nó mở ra một thời kỳ mới cho xã, cho huyện. Đó là, thời kỳ chuyển từ thế bị động, thế thủ giữ gìn lực lượng, sang thế tiến công địch, phát triển chiến tranh du kích ngày càng cao theo phương châm 2 chân 3 mũi. Điều này chúng ta thấy rất rõ. Trước đồng khởi chúng ta cũng có đấu tranh chính trị, đấu tranh vũ trang, nhưng từng vụ, từng việc còn nhỏ lẻ.

Sau đồng khởi phong trào đấu tranh của xã đã dâng lên 1 bước cao và ngày càng phát triển. Các cuộc đấu tranh chính trị nổ ra liên tiếp chống địch khủng bố, chống địch bắt lính, gom dân ... với qui mô lớn, có nhiều lực lượng tham gia. Cũng sau đồng khởi nhiều trận tiến công địch đạt hiệu quả cao trong sát thương tiêu diệt địch, gây tiếng vang lớn, lực lượng vũ trang xã không ngừng lớn mạnh, đủ sức bảo vệ, duy trì thành quả cách mạng, đồng thời cung cấp lực lượng cho nơi khác.

Hai là: Đảng bộ Mỹ Long có sáng tạo về phương pháp cách mạng ở nông thôn. Sau Hiệp định Giơ-ne-vơ, Mỹ Long là nơi đã đưa chỉ thị về Đồng khởi của Tỉnh ủy vào thực tế cuộc sống. Vì qua nhiều cuộc khởi nghĩa bộ phận, Tỉnh ủy cũng muốn chỉ đạo đồng khởi để đưa phong trào cách mạng của quần chúng lên một bước cao hơn. Nhưng phải tiến hành đồng khởi như thế nào ? Trong lúc trên lại không có hướng dẫn cụ thể các bước đồng khởi. Trước khi phân tích vấn đề Mỹ Long thực hiện đồng khởi như thế nào ? Chúng ta nên hiểu như thế nào là Đồng khởi.

1/- Đồng khởi tức là khởi nghĩa đồng loạt vì trước đây nhân dân chúng ta, cán bộ ta đã có những cuộc khởi nghĩa từng phần, có nghĩa là chúng ta dùng vũ lực, kể cả vũ lực vũ trang để đánh bại những hành động đàn áp của từng tên hội tề, từng tên lính, cũng như trong việc bắt người, bắt cán bộ. Đặc biệt một bộ phận nhân dân, nhất là lực lượng thanh niên đã

dựa vào vườn, vào rừng để sống không đối mặt với địch, tức là bất hợp tác với địch, nếu địch cần lẩn thì trốn tránh hoặc đánh nhỏ lẻ. Đã có cuộc hàng trăm thanh niên dùng dao, mác, gậy gộc đánh lại cả tiểu đội lính ngự vào ấp bắt lính. Bên cạnh, cũng có nhiều ấp, nhiều xóm chúng ta đã tự làm chủ, không có chính quyền thì nông hội, mặt trận quản lý và lãnh đạo. Rừng và vườn trở thành “căn cứ của lực lượng cách mạng” đã lộ mặt và phần lớn do ta làm chủ.

2/- Đồng khởi, tức là hành động thống nhất trên một thời gian, không gian nhất định. Nhưng tùy tương quan lực lượng từng nơi, mức độ yêu cầu có khác nhau. Chủ trương chung của ta lúc bấy giờ là làm chủ ấp, nơi có điều kiện thì làm chủ xã (giải phóng xã). Ngay vấn đề làm chủ ấp cũng không giống nhau; có nơi ta hoàn toàn xóa sạch trưởng ấp, có nơi chúng ta giữ trưởng ấp lại để làm đại diện cho dân (đây là những người có cảm tình với cách mạng) có chỗ chúng ta cũng chưa xóa được. Chỉ đạo đồng thời là phải kết hợp cả ba mặt, chính trị, binh vận và dùng quân sự để tấn công địch. Đây là một bước phát triển mới. Vì trước đây, nơi nào đấu tranh vũ trang phải xin ý kiến của trên. Phương hướng chỉ đạo đồng khởi của tỉnh là: “Đưa lên thành cao trào khởi nghĩa của quần chúng, giành lại nông thôn, phá rã một bộ phận lực

lượng địch, làm rối loạn đầu não địch, thay đổi tương quan lực lượng có lợi cho cách mạng. Hình thức tấn công cơ bản vào từng thời điểm của địch là:

- Huy động quần chúng, biểu tình thị uy, uy hiếp và phân hóa địch.

- Dùng lực lượng vũ trang tấn công địch với yêu cầu không cho địch ra khỏi đồn, có điều kiện thì sát thương, tiêu diệt chúng đánh bại cho được sự chi viện quân sự của huyện, của tỉnh.

- Ngăn chặn sự phản ứng của binh lính bằng công tác binh vận. Huy động gia đình binh sĩ (kêu gọi chồng con mình trở về với nhân dân). Đồng khởi, dùng nội ứng bên trong phục vụ tác chiến cho các mũi chính trị, quân sự, hoặc tự mình nổi dậy khống chế và tiêu diệt bọn đầu sỏ ác ôn, ngoan cố kiềm kẹp binh lính.

- Hạn chế sự tăng viện, làm rối loạn địch tại huyện lỵ và tỉnh lỵ, bằng việc tổ chức các cuộc biểu tình, đấu tranh chính trị ở trung tâm quận lỵ, tỉnh lỵ. Có sự kết hợp chặt chẽ giữa nổi dậy ở nông thôn với đấu tranh thành thị, thị trấn.

- Sau đồng khởi phải giữ được thế hợp pháp cho đại bộ phận nhân dân, tránh sự khủng bố, đàn áp của địch.

Vậy thì, Mỹ Long đã tổ chức thực hiện ý đồ chỉ đạo của Tỉnh ủy như thế nào ? Có thể đánh giá, Mỹ Long đã thực hiện trọn vẹn và sáng tạo tinh thần

chỉ đạo của Tỉnh ủy trong đồng khởi.

+ Về biểu tình thị uy, ta đã huy động hàng ngàn quần chúng nhân dân cả già, trẻ, gái, trai, thậm chí các em trong độ tuổi thiếu niên, cũng tham gia, biểu tình thị uy, uy hiếp địch và biến thành cuộc khởi nghĩa vũ trang. Chính những quần chúng tham gia biểu tình đã cướp súng trên tay địch, làm lung lay tinh thần binh sĩ địch, cô lập tên cầm đầu ác ôn. Có thể nói rằng, nếu không có sức mạnh của quần chúng, thì ta không thể cướp đồn Mỹ Long, vì bọn địch sợ sức mạnh của quần chúng, sợ lòng căm thù của quần chúng, chứ không phải sợ vài cây súng của chúng ta. Chính thấy lực lượng quần chúng của Đảng với khí thế cách mạng bùng bùng đã làm cho kẻ địch phân hóa. Bên cạnh chúng ta cũng đã đưa 1 lực lượng khá đông quần chúng biểu tình tại quận lỵ, gây cho bọn đầu não ở quận hết sức lúng túng.

+ Ở mũi binh vận, chúng ta đã tuyên truyền, giáo dục, huy động khá đông gia đình binh sĩ, đến tại đồn Mỹ Long, kêu gọi chồng con buông súng về với nhân dân, chúng ta đã làm phân hóa hàng ngũ binh sĩ địch, lôi kéo đông đảo anh em về với chính nghĩa, về với nhân dân. Việc ta băng bó cho tên lính bị thương, đã làm tỉnh ngộ nhiều tên khác. Đồng thời ta cũng cô lập được tên chỉ huy ác ôn.

+ Ở mũi quân sự, chúng ta chỉ đạo rất tốt, mặc dù ta chỉ sát thương một tên địch trong đồn nhưng chúng ta đã chặn viện được. Mặc dù Mỹ Long chỉ trang bị có 3 khẩu súng nhưng với quyết tâm cao, cộng với truyền thống bất khuất kiên cường, du kích xã đã chặn đứng được 1 trung đội địch từ Cầu Ngang ra tăng viện cho Mỹ Long. Tôi muốn nhấn mạnh điểm này để các đồng chí thấy rõ hơn truyền thống của Mỹ Long. Vì cũng cùng một trường hợp như vậy trong đồng khởi, Ngũ Lạc được trang bị đến 10 khẩu súng, nhưng không dám nổ súng đánh địch tăng viện. Để cho bọn này xuống và hỗ trợ cho bọn tề xã, giúp cho bọn này củng cố lại tinh thần, củng cố lại lực lượng sau đó chúng ta phải tiếp tục đấu tranh dài ngày, bọn địch mới rút chạy.

Như vậy Đồng khởi Mỹ Long đã vận dụng và thực hiện tốt phương hướng đồng khởi của tỉnh về 3 mũi giáp công, giữ được thế hợp pháp của quần chúng, chính Mỹ Long đã tạo ra một mẫu mực, một tiên đề, để thúc đẩy đồng khởi ở những nơi khác. Mỹ Long, không chỉ đóng góp về phương pháp cách mạng mà còn đóng góp phần lớn vũ khí cho trên. (Trong đợt đồng khởi cả tỉnh thu được trên 100 súng, thì Mỹ Long đã đóng góp gần 70 súng các loại).

Ba là: Đồng khởi 14/9/1960, là sự tiếp tục nâng cao cao trào cách mạng của Mỹ Long. Đặc biệt từ sau

Hiệp định Giơ-ne-vơ đến ngày đồng khởi, Mỹ Long là một xã có phong trào đấu tranh chính trị, binh vận và diệt ác phá kiềm và cũng là một trong những nơi địch đàn áp, khủng bố và phản kích ác liệt nhất, có lúc chúng sử dụng lực lượng của nhiều tiểu đoàn để càn quét, nhưng Mỹ Long vẫn đứng vững, phong trào cách mạng vẫn phát triển mà đỉnh cao của nó là đồng khởi. Đó chính là chúng ta có truyền thống, chúng ta có quyết tâm, có phương pháp cách mạng đúng đắn và đầy tính sáng tạo. Nó cho phép Tỉnh ủy sau này rất kiên định về đấu tranh vũ trang, với bất kỳ qui mô nào, hình thức nào. Vì trước đây, có ý kiến cho rằng: ở đồng bằng chỉ hoạt động vũ trang ở cấp trung đội. Nhưng thực tế, chúng ta đã hoạt động ở cấp tiểu đoàn, trung đoàn và nhiều trung đoàn, trong những năm, tháng kháng chiến chống Mỹ và cũng đã đúc kết được kinh nghiệm là càng hoạt động vũ trang tốt thì sẽ hỗ trợ cho đấu tranh chính trị mạnh hơn, ngược lại đấu tranh chính trị càng cao, thì hoạt động vũ trang càng mạnh mẽ. Cho nên sau đồng khởi, lực lượng vũ trang phát triển, du kích chiến tranh phát triển ta mới có những cuộc đấu tranh chính trị quyết liệt với qui mô từ 30.000 - 50.000 lực lượng quần chúng tham gia và lực lượng vũ trang ta đã nằm trong nhà dân, đánh diệt địch cả trung đội, đại đội, tiểu đoàn mà quần chúng vẫn giữ thế hợp pháp cách mạng.

Vấn đề thứ hai, mà tôi muốn trình bày với các đồng chí là những bài học rút ra từ Đồng khởi 14/9/1960. Có những bài học mà chúng ta đã rút ra ngay sau khi đồng khởi để phục vụ cho cuộc kháng chiến. Cả hôm nay, trong việc thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, chúng ta, nhất là Đảng bộ xã Mỹ Long vẫn có thể học tập được:

– *Bài học thứ nhất:* Chúng ta phải biết phát huy truyền thống và nâng cao tinh thần cách mạng của nhân dân trong xã. Đó là truyền thống đoàn kết; một lòng, một dạ theo Đảng, theo Bác Hồ; là tinh thần đấu tranh cách mạng kiên cường; là lòng căm thù giặc sâu sắc, lòng yêu Tổ quốc, yêu độc lập tự do. Đồng thời chúng ta biết nắm bắt tâm tư nguyện vọng của quần chúng. Chính ở những điểm này khi Đảng bộ Mỹ Long giáo dục, giác ngộ quần chúng, làm cho quần chúng thấy được sự áp bức bóc lột của bọn đế quốc. Làm cho quần chúng nhận thức được nếu không nổi dậy đấu tranh, nếu không đồng khởi để giải phóng ấp, giải phóng xã thì chồng con, em bị trả thù, bị bắt, bị giết, đất đai tài sản bị cướp phá, gia đình bị dồn vào khu trù mật, vào ấp chiến lược. Tất cả những cái đó cộng lại thành yêu cầu bức thiết, thành nguyện vọng của nhân dân. Chính chủ trương đồng khởi của chúng ta phù hợp với nguyện vọng của nhân dân. Nên chúng ta, không chỉ tranh thủ được sự hưởng

ứng của quần chúng cách mạng mà cả gia đình binh sĩ và phần lớn binh sĩ đã theo ta. Trong những thời điểm khó khăn, quyết liệt đòi hỏi sự hy sinh thì cả quân dân đều chung 1 ý chí, 1 quyết tâm không lùi bước. Nhiều người đã xông lên trước mũi súng của quân thù, người trước ngã, người sau vẫn không chùn bước mà tiến lên.

Ngày nay, trong lúc các thế lực phản động, đang âm mưu chống phá cách mạng nước ta bằng chiến lược “diễn biến hoà bình” với nhiều thủ đoạn tinh vi, thâm độc hòng xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng, xóa bỏ quá khứ ... thì việc giáo dục truyền thống, phát huy truyền thống của nhân dân, của Đảng bộ là một nhiệm vụ, cũng là một phương pháp công tác vô cùng quan trọng. Đồng thời, chúng ta phải biết tìm hiểu, nắm tâm tư nguyện vọng của nhân dân những yêu cầu bức xúc của nhân dân. Thì khi chúng ta đưa ra một chủ trương, một Nghị quyết phải phù hợp lòng dân, thì nhân dân sẽ đồng tình ủng hộ và tích cực tham gia thực hiện tốt. Ngược lại, chúng ta không nghe dân, xa dân, thậm chí ức hiếp nhân dân, thì nguy cơ sụp đổ, thất bại khó tránh khỏi.

Bài học thứ hai: Phải nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng. Nếu không có sự lãnh đạo của Đảng khó có phong trào cách mạng, vì quần chúng tự phát, không thể có cao trào cách mạng, không thể tiến tới

giành chính quyền, mà chỉ dừng ở mức đấu tranh đòi quyền lợi dân sinh, dân chủ ... Nhưng Đảng muốn lãnh đạo thắng lợi cách mạng, thì phải có sức mạnh của quần chúng nhân dân. Hai vấn đề này có sự tác động và quan hệ gắn bó với nhau. Nếu Đảng bộ Mỹ Long, không tin vào dân, không biết dựa vào dân, không thấy được truyền thống. Thì trước những khó khăn, thậm chí những khó khăn dường như không thể vượt qua nổi. Đặc biệt trước sự đàn áp khốc liệt của Mỹ - Diệm với luật 10/59 thì không dám phát động quần chúng. Nhưng Đảng bộ Mỹ Long đã nhìn thấy sức mạnh quần chúng biết tin dân biết dựa vào dân để phát động và tổ chức hành động cách mạng của nhân dân từ thấp đến cao cho đến cao trào dứt điểm và giải phóng xã. Trong vai trò lãnh đạo của Đảng. Bên cạnh việc đề ra nhiệm vụ chính trị đúng đắn, thì tính tiên phong gương mẫu của người đảng viên có ý nghĩa quyết định. Các đồng chí đảng viên của Đảng bộ Mỹ Long lúc bấy giờ đều đồng cam, cộng khổ với nhân dân, luôn luôn nhận những nhiệm vụ khó khăn, nặng nề, thậm chí phải hy sinh xương máu. Các đồng chí từ Bí thư, Phó bí thư đến từng đảng viên đều là những người dẫn đầu các mũi chính trị - binh vận, quân sự, từ đó mới lôi cuốn quần chúng đi theo. Do đó sự kết hợp giữa Đảng với quần chúng tức là "Đảng tin dân, dân một lòng theo Đảng" đã tạo ra tình thế cách mạng ở ngay tại địa phương mình. Đó là: Đội tiên phong (Đảng bộ Mỹ Long) quyết

tâm hy sinh, quần chúng sục sôi cách mạng, kẻ thù hoang mang cao độ.

Quan điểm của Đảng, về vai trò của quần chúng vẫn có giá trị quan trọng trong thực tiễn công tác ngày hôm nay. Các Đảng bộ, các cấp ủy và từng đảng viên phải quán triệt tốt quan điểm này. Phải sâu sát dân, phải dựa vào dân “dễ trăm lần không dân cũng chịu, khó vạn lần dân liệu cũng xong”. Mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, trước khi quyết định, đều phải lấy ý kiến của dân. Sau khi đã quyết định phải làm cho nhân dân hiểu, đồng tình và tích cực thực hiện. Có như vậy, chủ trương, Nghị quyết mới đi vào cuộc sống thực tế. Đồng thời phải làm cho mọi người, nhận thức đúng đắn về vai trò lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam. Chính Đảng đã lãnh đạo thành công cuộc Cách mạng tháng 8/1945, lãnh đạo thắng lợi hai cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ, thì Đảng cũng sẽ có đủ năng lực, bản lĩnh lãnh đạo xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và thực tế những kết quả đạt được trong những năm Đảng ta tiến hành đổi mới. Từ đó, chống tư tưởng đòi xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng, đòi đa nguyên, đa đảng, Đảng bộ phải tăng cường giáo dục tính tiên phong gương mẫu cho mỗi đảng viên, để mỗi đảng viên thật sự là tấm gương sáng để quần chúng noi theo.

Bài học thứ ba: Công tác tổ chức thực hiện Nghị quyết của Đảng bộ cơ sở, có tính quyết định thành công, hay thất bại. Như chúng ta biết, chủ trương đồng khởi là của toàn tỉnh, nhưng mỗi Đảng bộ phải tổ chức thực hiện ra sao: kiên quyết, triệt để hay do dự ? Khoa học, tỉ mỉ hay lợm thộm sẽ quyết định thắng hay bại, có nghĩa là công tác chuẩn bị tốt sẽ đảm bảo thắng lợi 50%. Từ phổ biến Nghị quyết của Tỉnh ủy, đến nắm tình hình, xây dựng kế hoạch của xã, đến bước làm cho cán bộ đảng viên và quần chúng nhân dân hiểu, thậm trí thảo luận, trao đổi đến từng người. Rồi tổ chức lực lượng ra sao ? Ai phụ trách cái gì ? Mũi chính trị thế nào ? Mũi binh vận, mũi quân sự ra sao ? ... Đặc biệt trong mỗi lực lượng ai là lãnh đạo, là nòng cốt ? Vì nếu không có nòng cốt thì không thể hành động thống nhất, nhất là trong những lúc gay go, ác liệt. Trong đồng khởi nổi lên những đồng chí trong Ban chỉ đạo luôn đầu tàu, gương mẫu, chấp nhận hy sinh, đồng thời có hàng trăm quần chúng tích cực đã lôi kéo hàng ngàn quần chúng khác tham gia. Công tác càng khó khăn, nguy hiểm chừng nào, diễn biến càng phức tạp bao nhiêu thì công tác tư tưởng phải được đặc biệt coi trọng, không phải chỉ bằng lời nói mà bằng cả hành động, nhất là tính gương mẫu của đảng viên.

Trong thực tiễn công tác hiện nay, bài học trên vẫn có ý nghĩa quan trọng, trong việc chỉ đạo các mặt công tác của từng đảng bộ. Đó là việc chấp hành

nghiêm chỉnh các Nghị quyết của trên, là việc tổ chức nắm tình hình, xây dựng kế hoạch, tổ chức triển khai, lãnh đạo tư tưởng, phân công rõ ràng cho từng đơn vị, từng cá nhân, chọn điểm chỉ đạo để tạo mô hình rút kinh nghiệm, thường xuyên kiểm tra sơ tổng kết rút kinh nghiệm để phát huy ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm, bổ sung, sửa chữa những điểm chưa phù hợp trong chủ trương, Nghị quyết ...

Thưa các đồng chí, đồng bào !

Hiểu rõ ý nghĩa lịch sử rút ra những bài học kinh nghiệm từ Đồng khởi 14/9/1960. Đảng bộ Mỹ Long sẽ phát huy tốt hơn truyền thống của Đảng bộ và quê hương, sẽ tổ chức thực hiện tốt các chủ trương, nghị quyết của Đảng vào thực tế cuộc sống để xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp hơn xứng đáng với truyền thống một xã có phong trào đồng khởi, xứng đáng với một xã được Đảng, Nhà nước phong tặng danh hiệu anh hùng. Trước là Đảng bộ phải tự rèn luyện để trở thành Đảng bộ trong sạch vững mạnh toàn diện, đảng viên gương mẫu – được quần chúng tin yêu.

Cuối cùng xin chúc sức khỏe các đồng chí, đồng bào có mặt trong ngày hội thảo hôm nay.

Ảnh 8 : D/c Trần Ngọc Bi (2 Bi)

MỸ LONG HÃY XỨNG ĐÁNG VỚI TRUYỀN THỐNG ĐỒNG KHỞI

☆ Đ/c TRẦN NGỌC BI

Tỉnh ủy viên,

Bí thư Huyện ủy Huyện Cầu Ngang

Kính thưa:

Các đồng chí cao niên tuổi đảng.

Các đại biểu có mặt trong buổi hội thảo hôm nay !

Sau một ngày hội thảo về Đồng khởi của quân và dân Mỹ Long (ngày 14/9/1960). Các bác, các chú, các đồng chí đã đóng góp nhiều ý kiến quý báu, mang ý nghĩa lịch sử. Tuy đã 32 năm trôi qua, Mỹ Long đã trải qua những bước thăng trầm theo năm tháng, nhưng sự có mặt và các ý kiến phát biểu của các bác, các chú, các đồng chí đã làm sống lại không khí sôi nổi, hào hùng đầy khí thế cách mạng của những ngày Đồng khởi. Đồng khởi 14/9/1960 là niềm tự hào của Đảng bộ và nhân dân Mỹ Long, cũng như Đảng bộ và nhân dân huyện Cầu Ngang. Vì nó đã làm rạng rỡ thêm trang sử đấu tranh cách mạng hào hùng của xã, của huyện nhà. Là những người nối tiếp sự nghiệp cách mạng của cha,

anh, chúng tôi hứa sẽ luôn giữ gìn và phát huy tốt truyền thống đồng khởi trong cách mạng xã hội chủ nghĩa. Để mỗi người dân của Mỹ Long, người dân của huyện Cầu Ngang đều có cuộc sống tự do, ấm no và hạnh phúc, góp phần vào mục tiêu dân giàu, nước mạnh. Để khởi phụ lòng những hy sinh đóng góp của các chú, các anh, khởi phụ lòng của tất cả đồng bào và chiến sĩ đã ngã xuống.

Thưa các đồng chí !

Qua cuộc hội thảo này, nhiều vấn đề đặt ra cho chúng ta cần phải giải quyết. Trước mắt Đảng bộ Mỹ Long và một số ngành huyện cần nhanh chóng thực hiện một số vấn đề sau đây:

1/ - Qua các ý kiến phát biểu trong cuộc hội thảo hôm nay của các đồng chí, có nhiều sự kiện lịch sử được phân tích rõ, đây là những tư liệu quý bổ sung cho lịch sử truyền thống của Đảng bộ Mỹ Long và của Đảng bộ huyện Cầu Ngang. Đồng thời cũng là cơ sở để huyện tiếp tục đề nghị về trên xét khen thưởng cho huyện là đơn vị anh hùng trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

2/- Rút kinh nghiệm từ cuộc hội thảo này. Ban tuyên giáo Huyện ủy và Đảng ủy xã Hiệp Mỹ có bước chuẩn bị về nội dung, hình thức và những yêu cầu để tổ chức hội thảo về truyền thống của xã Hiệp Mỹ. Vì Hiệp Mỹ cũng là một xã anh hùng trong kháng chiến chống Mỹ. Có nhiều sự kiện,

con người, tư liệu lịch sử cần nghiên cứu, xác minh và khẳng định, cũng như rút ra được những ý nghĩa lịch sử, bài học kinh nghiệm từ những con người những sự kiện và tư liệu lịch sử ấy.

3/ – Đề nghị Ban Tuyên giáo Huyện ủy, Phòng Văn hóa Thông tin huyện, Đảng ủy xã Mỹ Long nên sớm kết hợp cùng với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Sở Văn hóa Thông tin – Thể thao tỉnh làm kế hoạch, dự trù kinh phí để xây dựng bia, phù điêu hoặc tượng đài. Để vừa kỷ niệm, vừa giáo dục truyền thống đấu tranh cách mạng kiên cường của cha, anh cho thế hệ hôm nay và mai sau, vừa là một công trình văn hóa và là nơi vui chơi, giải trí lành mạnh cho nhân dân trong xã.

Riêng đối với Đảng bộ và nhân dân Mỹ Long. Tôi xin nhấn mạnh mấy điểm sau đây:

– Một là: Cần phát động sâu rộng từ trong cán bộ, đảng viên ra tận ngoài nhân dân, làm cho mọi người hiểu được thành tích, truyền thống, ý nghĩa lịch sử và những bài học kinh nghiệm của Đồng khởi 14/9/1960. Từ đó, nâng cao lòng tự hào, ý thức trách nhiệm, cố gắng vận dụng các bài học ấy vào trong lao động, học tập, công tác hôm nay. Nhất là trên lĩnh vực phát triển kinh tế nâng cao đời sống của nhân dân. Đảng bộ Mỹ Long phải thực

hiện tốt, cơ cấu kinh tế của Đại hội xã và huyện Đảng bộ đã coi kinh tế biển là thế mạnh thứ hai sau nông nghiệp. Để đạt được mục tiêu đến cuối năm 1995 đạt được 11.000 tấn hải sản, trong đó có 1.000 tấn tôm, phải thay đổi phương tiện và phương thức đánh bắt. Điều này có khó khăn lắm không ? Tôi thấy là không khó và ngư dân Mỹ Long có khả năng thực hiện được. Vì phần lớn ngư dân Mỹ Long đều có người thân ở nước ngoài, hàng năm họ gởi tiền, hàng hóa về rất lớn. Nhưng những năm qua bà con ở đây chủ yếu sử dụng, để mua sắm dụng cụ sinh hoạt trong gia đình, hoặc xây cất nhà cửa, còn đầu tư cho sản xuất còn rất ít. Đảng ủy cũng Ủy ban cần phải phát động cho bà con hiểu về vấn đề này, đồng thời đề nghị về trên cũng cần có những chính sách cụ thể, thật sự khuyến khích ngư dân mạnh dạn đầu tư vốn để mua sắm tàu thuyền, ngư lưới cụ và phương tiện đánh bắt hiện đại, có thể mới ra khơi xa tìm ngư trường mới, sản lượng mới tăng lên. Còn vấn đề cải tiến phương thức đánh bắt tôi cũng tin chắc ngư dân Mỹ Long cũng sẽ làm được và làm tốt như những nơi khác. Vì hiện nay có một số ngư dân đã liên kết với các nơi khác làm ăn có hiệu quả. Kinh tế biển của Mỹ Long phát triển sẽ kéo theo nhiều ngành nghề khác phát triển, vừa giải quyết việc làm, vừa tăng thu nhập và ổn định đời sống của nhân dân. Từ đó, Mỹ Long sẽ có một nét

sinh hoạt vật chất và tinh thần đối mới xứng đáng với truyền thống đồng khởi, xứng đáng với danh hiệu Anh hùng.

- Hai là: Phải làm tốt chính sách của Đảng và Nhà nước đối với thương binh, gia đình liệt sĩ, gia đình có công với cách mạng. Xã cùng với Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội rà soát lại công tác khen thưởng thời gian qua, xem gia đình nào, đối tượng nào còn sót, phải nhanh chóng làm thủ tục bổ sung và đề nghị khen thưởng cho dứt điểm. Phải tổ chức việc chi trả trợ cấp cho các đối tượng chính sách kịp thời, đồng thời vận động phong trào toàn dân tham gia công tác "Đền ơn trả nghĩa" bằng những việc làm thiết thực như: Xây cất nhà tình nghĩa, vận động hỗ trợ vốn cho các gia đình thật sự khó khăn có điều kiện phát triển sản xuất, ổn định cuộc sống gia đình. Trong việc thực hiện các dự án cho vay với lãi suất thấp, hoặc cho mượn vốn, xã cần ưu tiên cho các đối tượng này.

- Ba là: Phải xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân của xã vững mạnh. Vì Mỹ Long có 15 km bờ biển, có vị trí chiến lược về an ninh quốc phòng cần thường xuyên giáo dục cho cán bộ, đảng viên và nhân dân ý thức cảnh giác cách mạng, hiểu rõ âm mưu, thủ đoạn của

địch trong âm mưu “diễn biến hòa bình” để không bị lôi kéo vào các hoạt động chống Đảng, chống chính quyền, chống nhân dân. Tích cực xây dựng lực lượng dân quân tự vệ chiến đấu ở cả trên bờ và trên mặt biển, nắm chắc lực lượng dự bị động viên, xây dựng kế hoạch phòng thủ, thường xuyên huấn luyện và tổ chức diễn tập tốt. Tiếp tục củng cố Tổ tự quản, Ban tự quản từng bước đi vào hoạt động đúng chức năng để làm tốt công tác quản lý hộ tịch, hộ khẩu, tạm trú, tạm vắng ở địa phương. Nhất là những địa bàn phức tạp. Phải tạo được phong trào và ý thức trách nhiệm của mỗi người dân trong việc bảo vệ trật tự trị an trong xóm ấp, góp phần gìn giữ an ninh chính trị trong toàn huyện.

- Bốn là: Phải xây dựng Đảng bộ xã Mỹ Long thành một Đảng bộ vững mạnh. Trong xây dựng Đảng cần phải tiến hành cả 3 mặt: Chính trị, tư tưởng và tổ chức, phải nắm chắc các phương châm và nguyên tắc xây dựng Đảng. Ở đây tôi chỉ đi sâu 2 lĩnh vực tư tưởng mà Đảng bộ cần phải quan tâm trước mắt:

+ Trước mắt phải làm cho cán bộ đảng viên và nhân dân Mỹ Long hiểu rõ lịch sử đấu tranh của Đảng, mà cụ thể là truyền thống của xã Đảng bộ. Hiểu rõ từng con người lịch sử, từng sự kiện lịch sử. Từ đó nâng cao lòng tự hào, niềm cảm phục

tin yêu đối với từng tên làng, tên đất của quê hương, từng người ông, người cha, người mẹ, người anh, người chị rất đối thân thương, hiền dịu đối với mình nhưng cũng rất kiên cường, bất khuất trong đấu tranh dũng cảm mặt đối mặt với quân thù, không ngại hy sinh gian khổ. Qua đó thấy rõ trách nhiệm của chúng ta hôm nay đối với quê hương đất nước, quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, thử thách hoàn thành nhiệm vụ được phân công. Góp phần xây dựng quê hương Mỹ Long giàu đẹp.

+ Phải thường xuyên tuyên truyền phổ biến cho cán bộ đảng viên hiểu rõ các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, các nghị quyết của huyện và xã Đảng bộ, tình hình trong nước, quốc tế để cho mọi người nâng cao hơn nữa về nhận thức chính trị, thực hiện và vận động nhân dân thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị của địa phương, nâng cao cảnh giác cách mạng trước âm mưu thâm độc của kẻ địch trong âm mưu “Diễn biến hòa bình”, đồng thời khắc phục những tư tưởng bi quan, chán ngại, giảm sút ý chí chiến đấu.

+ Nâng cao bản chất giai cấp công nhân của đảng viên, nhất là tính tiên phong gương mẫu của người đảng viên tiên phong cả lý luận và hành động. Có như vậy mới lãnh đạo và lôi cuốn quần chúng vì:

“Đảng viên đi trước thì làng nước mới theo sau”. Trong đồng khởi chúng ta thấy tất cả đảng viên đều xông lên phía trước, mặt đối mặt với quân thù, sẵn sàng nhận các nhiệm vụ khó khăn và chấp nhận hy sinh, có thế mới lôi cuốn hàng vạn quần chúng đi theo. Ngày hôm nay, trong thực hiện nhiệm vụ chưa đòi hỏi người đảng viên phải đổ xương máu, nhưng nó đòi hỏi người đảng viên phải có năng lực trình độ tổ chức thực hiện, gương mẫu trong lao động công tác và lối sống mới tạo được niềm tin nơi quần chúng, mới lãnh đạo và vận động quần chúng tham gia các phong trào hành động cách mạng.

– Năm là: Làm tốt công tác vận động quần chúng tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân. Rõ ràng là trong Đồng khởi, Đảng bộ xã Mỹ Long đã biết tin và dựa vào quần chúng, biết vận động và tổ chức phong trào hành động cách mạng của quần chúng nên quần chúng đã theo chúng ta, không phải hàng trăm mà là hàng ngàn, hàng vạn người, mặc dù họ biết tham gia đấu tranh là phải chịu hy sinh, chịu tù đầy ... nhưng họ vẫn chấp nhận vì chúng ta đã biết kêu gọi đúng yêu cầu đòi hỏi bức thiết của quần chúng là phải xóa bỏ ách áp bức bóc lột, là độc lập tự do và chính những đảng viên của chúng ta lúc đó đều tiêu biểu, gương mẫu là tấm gương sáng cho quần chúng noi theo. Từ lâu nay chúng ta vẫn nói lấy dân làm gốc; nhưng trong thực tiễn, ở từng lúc, từng nơi

chúng ta chưa làm tốt, một số cán bộ chúng ta còn quan liêu cửa quyền, hách dịch với quần chúng, xa rời quần chúng, đôi lúc chủ trương của chúng ta lại đáp ứng không đúng những yêu cầu cấp bách mà cuộc sống của họ đặt ra, nên một bộ phận quần chúng mất niềm tin, xa rời Đảng, ít tham gia hoặc thụ động trước phong trào cách mạng của địa phương. Đây là một khuyết điểm lớn mà Đảng bộ và từng đồng chí phải ra sức khắc phục. Để tạo một bước chuyển biến mới trong công tác vận động quần chúng ở Mỹ Long. Tôi thấy các đồng chí cần thực hiện tốt mấy vấn đề sau:

+ Phải tiếp tục làm quán triệt các quan điểm của Đảng về công tác vận động quần chúng, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân thể hiện trong Nghị quyết 8B. Từ đó tích cực củng cố các tổ chức đoàn thể, gắn hoạt động của đoàn thể vào hoạt động của các Tổ tự quản, Ban tự quản để nắm quần chúng, tìm hiểu tâm tư nguyện vọng của quần chúng, để phản ánh cho Đảng và chính quyền giải quyết. Mỹ Long là một địa bàn đặc biệt, là một xã có truyền thống cách mạng phần lớn các gia đình đều có công với cách mạng, nhưng hiện nay các gia đình ở Mỹ Long cũng không ít gia đình có người thân ở nước ngoài, với một đặc thù như vậy, Đảng ủy, Ủy ban phải chỉ đạo và giúp cho Mặt trận và các đoàn thể

có phương thức vận động thích hợp, tập hợp đông đảo nhân dân và các tổ chức chính trị xã hội và từ thiện. Không để cho người dân bị các thế lực phản động lôi kéo vào các hoạt động chống phá cách mạng.

+ Phải tin quần chúng, dựa vào quần chúng, giải quyết kịp thời những yêu cầu chính đáng của quần chúng, có thể mới lôi kéo được quần chúng tham gia các phong trào hành động cách mạng. Một bài học, dẫn đến thắng lợi của Đồng khởi là chúng ta đã tin quần chúng giải quyết những yêu cầu chính đáng của quần chúng lúc đó là đánh đổ ách áp bức bóc lột của bọn tay sai, nên ta đã huy động hàng ngàn quần chúng hôm nay và mai sau. Vậy nguyện vọng cấp thiết hiện nay của nhân dân Mỹ Long là gì ? Đó là các biện pháp để khắc phục thiên tai, chuyển vụ, giải quyết vấn đề vốn, việc làm, đời sống ... vậy thì, Đảng ủy, Ủy ban, Mặt trận và các đoàn thể phải tập trung vào giải quyết các vấn đề này, xem đâu là trách nhiệm của từng đảng viên, cái gì là trách nhiệm của chi bộ, của Đảng, của Ủy ban, cái gì thuộc trách nhiệm của đoàn thể, vấn đề nào cần đề xuất với trên. Tất cả đồng tâm hiệp lực vào cùng lo cho hạnh phúc, đời sống của nhân dân thì dân sẽ tin Đảng, sẽ suốt đời đi theo Đảng.

Thưa các bác, các chú, các đồng chí thân mến!

Qua một ngày hội thảo về Đồng khởi Mỹ Long 14/9/1960 các bác, các chú và các đồng chí đã đóng

góp nhiều ý kiến quý báu, đã phác họa cách giữ gìn và phát huy truyền thống cách mạng của quê hương, của cha, anh đi trước. Chúng tôi sẽ xúc tiến việc thực hiện ngay, những ý kiến của các bác, các chú, các đồng chí trong cuộc hội thảo này. Đảng bộ huyện Cầu Ngang mong rằng các bác, các chú, các đồng chí tiếp tục đóng góp những thành tích, truyền thống đấu tranh không cho Mỹ Long mà còn tiếp tục cho Hiệp Mỹ, Mỹ Hòa ... cũng như truyền thống của huyện Đảng bộ và nhân dân huyện Cầu Ngang, để làm cơ sở giáo dục truyền thống cho cán bộ, đảng viên và nhân dân trong huyện cũng như xây dựng các công trình tưởng niệm tương xứng với những sự kiện lịch sử truyền thống mà đồng bào, đồng chí trong huyện phải đổi bằng xương, bằng máu để tạo nên.

Cuối cùng xin thay mặt cho Ban chấp hành Huyện ủy Cầu Ngang xin gửi đến các bác, các chú, các đồng chí và các gia đình tham gia hội thảo hôm nay dồi dào sức khỏe, hạnh phúc trong cuộc sống, tiến bộ trong công tác. Chúc Đảng bộ và nhân dân Mỹ Long đạt nhiều thành tích trong xây dựng quê hương giàu đẹp, xứng đáng với truyền thống Đồng khởi, xứng đáng với danh hiệu Anh hùng.

MỤC LỤC

– Lời nói đầu

– Lời khai mạc hội thảo nhân kỷ niệm
32 năm ngày Đồng khởi Mỹ Long
(14/9/1960 – 14/9/1992)

TRẦN NHỎ

– Diễn biến Đồng khởi

NGUYỄN TRƯỜNG THO

– Phụ lục : Bản kêu gọi trong cuộc mít
tinh ngày 14/9/1960

– Đồng khởi và những bài học kinh
nghiệm

NGUYỄN ĐỨC TOÀN

Mỹ Long đất nước con người

VÕ NGỌC KHÁNH

– Ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm
từ Đồng khởi

TRẦN VĂN LONG

– Mỹ Long hãy xứng đáng với truyền
thống Đồng khởi

TRẦN NGỌC BI

ĐÌNH CHINH

MỸ LONG ĐỒNG KHỞI

Trang	Dòng	IN SAI	SỬA LẠI
15	5 trên xuống	...nên xây dựng ở với qui mô...	...nên xây dựng với qui mô...
19	14-15 trên xuống	, PN liên tới,...	, PN liên đới,...
46	5 trên xuống	, bày trò chống, tổ cộng...	, bày trò chống cộng, tổ cộng...
48	2-3 trên xuống	...tổ chức cách mạng cũng từ nước được củng cố và đến nay...	...tổ chức cách mạng và từng bước được củng cố, đến nay...
59	10 trên xuống	...có chị Bầm...	...có chị Phầm...
86	12-13 trên xuống	...Đồng khởi, dùng nội ứng...	Đồng thời, dùng nội ứng...
102	7-8 dưới lên	...đi sâu 2 lĩnh vực	...đi sâu lĩnh vực...